

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Teorie firmy – Mezinárodní obchod se specifickými
komoditami**

Klára Zalabáková

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Klára Zalabáková

Evropská agrární diplomacie

Název práce

Teorie firmy – Mezinárodní obchod se specifickými komoditami

Název anglicky

Theory of the firm – International market with specific commodities

Cíle práce

Cílem této práce je analýza trhu s exotickými zvířaty. Práce se zabývá vyjádřením specifik a zhodnocením postavení trhu s exotickými zvířaty na světové úrovni. Podrobně se zabývá bariérami vstupu na trh před integrací do EU a nyní, hlavní pozornost je věnována mezinárodní úmluvě CITES, která je hlavním regulačním prvkem tohoto trhu. Úvahou je zhodnocena, jsou nalezeny její výhody i nevýhody a navržena možnost zlepšení. V práci bude dále uvedeno, jaké dohody ČR uzavřela v rámci EU a celosvětově a jakých se rozhodla neúčastnit či nebyla k účasti přizvána. Práce vysvětluje, co nám výsledky šetření přináší po stránce ekonomické, životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje. Následuje porovnání zainteresované osoby s povědomím laické veřejnosti. Praktická část diplomové práce pro názornost ukazuje na jednotlivých příkladech z praxe, jaké faktory ovlivňují tvorbu cen na vybraném trhu, mezinárodní difference a následně všechny komplexně zanalyzuje na základě typu konkurenčního vztahu.

Metodika

V diplomové práci na téma „Mezinárodní obchod se specifickými komoditami“ je použita především metoda deskripce, analýzy, komparace a dotazníkového šetření. Teoretická část obsahuje přehled týkající se obecně trhu a firmy v konkurenčním prostředí, je zde využito metody deskripce a čerpáno z odborné literatury, která je uvedena v zápatí. Dále se práce zabývá základními právními pojmy, ze kterých je metodou dedukce vytvořen výklad. Metodou syntézy je vyložena smysl a nedostatky úmluvy CITES. Analýzou jsou zhodnoceny další smlouvy, které se ČR ať více či méně dotýkají. V práci je provedeno dotazníkové šetření pro všeobecnou veřejnost a výsledky porovnány s názory na danou problematiku zainteresované osoby. V praktické části je logickou úvahou v závislosti na analýze vymezen okruh podnikání. V hlavní části jsou v tabulce a následně grafu porovnány sledované země, k tomu jsou využity nezávislé zdroje, které hodnotí všechny země světa. Posléze na základě vlastní praxe jsou vytvořeny závislosti země a daného druhu, výsledek je vyobrazen v tabulce. Vybrané hodnoty tabulky jsou vysvětleny na příkladu a indukci z nich vytvořen závěr.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

zahraniční obchod, specifický trh, licence, exotická zvířata, hodnocení rizik, analýza, firma, nedokonalá konkurence, CITES

Doporučené zdroje informací

- BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA. Mikroekonomie. 1 vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7380-280-6
- BURIANOVÁ, Jaroslava, Lucie SEVEROVÁ, Alexandr SOUKUP, Karel ŠRÉDL, Erika URBÁNKOVÁ, Roman SVOBODA a Daniela SPIESOVÁ. Vybrané kapitoly z teorie firmy. 1 vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012, ISBN 978-80-213-2268-4
- ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva a kol. Zahraniční obchod. Vyd. 3. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7265-106-1
- FOTR, Jiří. Jak snižovat a hodnotit podnikatelské riziko. 1. vydání. Praha : Management Press, Profit, a. s., stran 112, 1992. ISBN 80-85603-06-3
- HES, Aleš. Základy mezinárodního obchodu. Vyd. 3., přeprac. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005. 220 s. ISBN 80-213-1406-0
- KOVÁRNÍK, Jaroslav. Mezinárodní obchod. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. 126 s. ISBN 978-80-7435-261-4
- PEŤOVSKÁ, Alena , NOVOTNÁ, Marie a kol. MERITUM SEGMENT Podnikání. 1. vydání. Praha : ASPI, a. s., stran 1058, 2007. ISBN 978-80-7257-293-8

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Karel Šrédl, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 29. 10. 2015

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Teorie firmy – Mezinárodní obchod se specifickými komoditami" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.12.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. PhDr. Karlu Šrédlovi, Csc. za opětovné vedení mé práce a hlavně jeho trpělivost při jejím vypracování. Díky patří i mému příteli Adamu Christovi za podporu a vlídné prostředí, které mi pro práci vytvářel.

Teorie firmy – Mezinárodní obchod se specifickými komoditami

Souhrn

Práce je věnována problematice mezinárodního obchodu s exotickými zvířaty se zaměřením na politiku tvorby cen a veřejného mínění o této problematice. Práce je rozčleněna do dvou částí, literární rešerše a praktické části.

Literární rešerše je věnována charakteristice ekonomických pojmů trhu, firmy, konkurence a chování firmy v ní. Jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou součástí zmiňovaných pojmů a nebo s nimi úzce souvisejí. Největší prostor byl dán úmluvě CITES, která je základním regulačním prvkem obchodu s exotickými zvířaty.

V praktické části je vyobrazena politika tvorby cen na trhu s určenou specifickou komoditou. Pro pochopení náročnosti trhu zvířat je zde také charakteristika odvětví a podmínky vstupu do něho. Dále jsou vybrány čtyři země, které jsou porovnány dle ekonomických parametrů a pět druhů zvířat, se kterými je zkoumán export a import do každé vybrané země. Díky údajům z praxe jsou vytvořeny tabulky s hodnotami čtyř faktorů nejvíce ovlivňujících obchod se zvířaty. Výsledky jsou vyhodnoceny v závislosti na typu konkurenčního vztahu. V druhé polovině praktické části je provedeno dotazníkové šetření zaměřené na veřejné mínění všeobecné společnosti na chov exotických zvířat. Výsledky průzkumu jsou porovnány s názorem odborníka v odvětví, který z něho následně vytvoří doporučení na možné změny systému.

Klíčová slova: zahraniční obchod, specifický trh, licence, exotická zvířata, hodnocení rizik, analýza, firma, nedokonalá konkurence, CITES

Theory of the firm – International market with specific commodities

Summary

The thesis is focused on international business with wild animals and especially on the factors influencing prices on the market and public opinion about this issues This document is divided in to two parts, theoretical literature research and practical implications.

The theoretical research of the thesis is mainly about characterizing economical terminology concerning specific market, firm, and competition. It explains basic concepts relevant for the given topic. The largest part of this chapter is description of the declaration CITES, which is the basic regulatory power in business with wild animals.

The practical part of the thesis describes the factors influencing prices of this specific commodity on given markets. For easier understanding of market's complexity and character of the market, entry barriers are being described. Next there are four countries being compared according to economical parameters and five specific animals on which the differences in prices, for import and export, are demonstrated. Thanks to the inside information there are tables describing the most important factors influencing the prices on the market. Provided data is used to derive conclusions of this part of thesis. In the second half of there is the questionnaire aimed at the general public opinion about the breeding exotic animals. The survey results are compared with expert opinion in the sector, then he creates recommendations on possible changes to the system.

Keywords: International business, specific market, exotic animals, evaluation of risks, international trade, analysis, company, imperfect competition, CITES

Obsah

1 Úvod	13
1.1 Cíl práce	15
1.2 Metodika.....	15
2 Teoretická východiska	17
2.1 Ekonomická část	17
2.1.1 Trh.....	17
2.1.2 Typy konkurence	18
2.1.2.1 Monopol	19
2.1.2.2 Oligopol.....	20
2.2 Průzkum veřejného mínění.....	20
2.2.1 Techniky sběru primárních dat	20
2.2.2 Dotazník.....	22
2.2.3 Kvantitativní výzkum.....	23
2.3 Terminologie	26
2.3.1 Princip předběžné opatrnosti.....	28
2.3.2 Definice zvíře.....	29
2.3.2.1 Nový občanský zákoník versus Občanský zákoník.....	30
2.4 CITES.....	32
2.4.1 Obsah CITES	33
2.4.2 Zvířata a jejich kategorizace	35
2.4.3 Regulace versus volný trh.....	35
2.4.4 CITES závěr.....	37
3 Vlastní práce	38
3.1 Charakteristika podnikání se zvířaty	38
3.2 Vstup do odvětví	39
3.3 Konkurenční prostředí.....	40
3.4 Politika tvorby cen	40
3.4.1 Analyzované země.....	40
3.4.2 Byrokracie.....	44
3.4.3 Převážné náklady	46
3.4.4 Náročnost na stres a úmrtnost.....	48
3.4.5 Obchodní přírážka.....	49
3.1 Dotazníkové šetření.....	52
3.1.1 Otázky dotazníku	52
3.1.2 Analýza odpovědí na jednotlivé otázky	55

3.1.3	Testování závislosti jednotlivých otázek	61
4	Výsledky a diskuse	68
4.1	Politika tvorby cen	68
4.2	Veřejné mínění	68
4.3	Doporučení	70
5	Závěr.....	71
6	Seznam použitých zdrojů	73
7	Přílohy	78

Seznam obrázků

Obrázek č. 1:	Členění otázek podle účelu.....	23
Obrázek č. 2:	Státy, které podepsaly úmluvu CITES	33
Obrázek č. 3:	Krotké mládě pumy do Německa	78
Obrázek č. 4:	Obchod s lemury katta do Ruska.....	78
Obrázek č. 5:	Dotazník 1 strana.....	79
Obrázek č. 6:	Dotazník 2 strana.....	80

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled zemí	42
Tabulka č. 2: Byrokratická náročnost (0-10) MINIMALIZACE	44
Tabulka č. 3: Převážné náklady 1ks MINIMALIZACE	46
Tabulka č. 4: Náročnost na stres a úmrtnost (0-10) MINIMALIZACE	48
Tabulka č. 5: Obchodní přírážka	49
Tabulka č. 6: Trojúhelníková matice s výsledkem testu pro všechny kombinace	62

Seznam grafů

Graf č. 1: Celkové hodnocení s převedenými hodnotami.....	43
Graf č. 2: Rozdělení pohlaví respondentů.....	56
Graf č. 3: Rozdělení věku respondentů.....	57
Graf č. 4: Vzdělání respondentů	58
Graf č. 5: Odpovědi na otázku E.....	58
Graf č. 6: Odpovědi na otázku F	59
Graf č. 7: Kladné odpovědi na subjektivní hodnocení výroků	60

Graf č. 8: Odpovědi na otázku H	61
Graf č. 9: Rozložení odpovědí a závislost otázek A,E.....	63
Graf č. 10: Rozložení odpovědí a závislost otázek F1,F2.....	64
Graf č. 11: Rozložení odpovědí a závislost otázek F1, F4.....	64
Graf č. 12: Rozložení odpovědí a závislost otázek B, G1	65
Graf č. 13: Rozložení odpovědí a závislost otázek B,G3	65
Graf č. 14: Rozložení odpovědí a závislost otázek A,G4	66
Graf č. 15: Rozložení odpovědí a závislost otázek C,G3	66
Graf č. 16: Rozložení odpovědí a závislost otázek D,H4	67

1 Úvod

„Pro ochránce přírodních zdrojů by pro vytvoření lepší společnosti bylo dostačující, kdyby většina lidí přijala jejich hodnoty. Protože v takový zázrak Vědecká rada nevěří, navrhla řadu daní a jiných regulačních nástrojů, které mají usměrnit naše dnešní preference a touhy.“¹

Čtenář může být jistě překvapen citovaným úryvkem z knihy *Ekonomie a životní prostředí*, kterým je lehkou nadsázkou dobíráno fungování společnosti. Vybraná specifická komodita této práce jsou právě chránění tvorové - zvířata, která mají svůj specifický trh a zároveň specifikum v každém jednotlivci, stejně jako otisk prstu člověka.

Obchodovat s touto komoditou se začalo jako s jednou z vůbec prvních na světě, vyplynulo to z nutnosti směňovat zboží a první byla domestikovaná zvířata jakožto základní statek bohatství. Dělo se tak již před 15 000 lety², kdy bylo lidmi zjištěno, že zvíře může být využito i jako “živá konzerva” a jde směnit za něco, co prapředek potřeboval v ten okamžik více. Obchodovaných komodit přibývalo, některé se ze světa vytratily pro nepotřebnost či překonanost, ale zvířata přetrvávají na trhu dodnes.

Dá se to vysvětlit banálně tím, že člověk je a vždy bude všežravec, a tedy živočišná strava je pro něho nutností a pro zdravý vývoj nepostradatelná. Zvířata byla během času využívána různě, ať již jako ochrana před chladem pro předchůdce lidí, tažná síla v době, kdy svět neznal spalovací motory, ale i například pro náboženské kmenové obětování.

Zvířata a jejich části jsou nepostradatelná pro dnešní svět a není možno je ničím plnohodnotně nahradit, i když je o to lidstvem usilováno velmi důkladně právě z důvodu ekonomického.

¹ CHANT, John F., Donald G. MCFETRIDGE a Douglas A. SMITH. *Ekonomie společnosti usilující o ochranu přírodních zdrojů V Ekonomie a životní prostředí - nepřátelé, či spojenci?*. 1. vyd. Praha: Alfa Publishing, 2007, ed. Lenka ČAMRDOVÁ. ISBN 978-80-86851-69-3.

² BRYL, Marek a Tomáš MATYÁŠTÍK. Domestikovaní savci z *Naučného slovníku zemědělského* [online]. 2005 [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://www.savci.upol.cz/teorie/domest.htm>

Každý hospodářský subjekt je uváděn na trh s cílem realizovat své ekonomické zájmy. Jinak tomu není ani při obchodu s exotickými zvířaty, zde však na váhy musí být dána ještě ochrana zvířat a fakt, že zvířata jsou schopna vnímat, cítit bolest a stres stejně jako lidé. Jsou to limitující podmínky, se kterými v tomto obchodu musí být počítáno na straně nákladů a rizik.

Řádky jsou věnovány poznání prostředí trhu s exotickými zvířaty, v čem jsou jeho specifika a jaká pravidla a zákony musí být dodržovány. Ze vlastní zkušenosti je známo, že proniknout mezi zákony jak Evropské unie, tak České republiky, není pro laika jednoduché. Tato práce je brána z ekonomického pohledu obchodu, bohužel v byrokracii vázané k exotickým zvířatům je nutné těmto regulacím věnovat poměrně podstatnou část práce, aby byly vysvětleny v kontextu s reálnými situacemi, a tím pochopeny.

Zvířata v lidech vyvolávají často až přehnané emoce a vzápětí se slovním spojením „obchod“ kladou otázku: „Je toto vůbec legální a morální?“ Je možno se setkat s názory naprostého fanatismu pro všeobecný zákaz zvířat v zajetí včetně domácích mazlíčků viz kauzy bojových plemen psů. Na druhé straně jsou tu opravdoví milovníci zvířat, kteří si raději nežli děti pořídí pouze zvířata a obětují jim celý svůj život. Vzhledem k tomu, že tedy hladina morálky ohledně tohoto tématu není všeobecně shodná v dnešní populaci, je nutné společnost regulovat a to pomocí zákonů, které tuto hladinu alespoň přibližně nastavují.

Sen mnoha lidí je mít lva nebo velrybu. Kde je poptávka, je i nabídka, to je neměnný zákon ekonomiky, který platí navzdory zákazů a dopadu hrozeb tohoto počínání. Bohužel jen málokdo je schopen se o taková zvířata kvalitně postarat tak, aby jim byl nabídnut plnohodnotný domov, připomínající jejich přirozený domov. Obchodník se zvířaty musí umět vyhodnotit tuto situaci kupujícího, protože jeho závazek nekončí podpisem smlouvy a předáním kusu „zboží“ za úplatu. Úkolem obchodníka je celý obchod provést co nejvíce ke spokojenosti zvířete a až následně zákazníka, tím je tento trh specifický. Jedná se o živého tvora a o jeho možném zbytku života bude rozhodnuto právě tímto obchodem, za něhož je zodpovědný obchodník. Je to značný morální závazek.

Odpověď na otázku je tedy ANO, je to legální, ale za určitých okolností.

1.1 Cíl práce

Cílem této práce je analýza trhu s exotickými zvířaty. Práce se zabývá vyjádřením specifik a zhodnocením postavení trhu s exotickými zvířaty na světové úrovni. Podrobně se zabývá bariérami vstupu na trh před integrací do EU a nyní, hlavní pozornost je věnována mezinárodní úmluvě CITES, která je hlavním regulačním prvkem tohoto trhu.

Úvahou je zhodnocena, jsou nalezeny její výhody i nevýhody a navrhuta možnost zlepšení. V práci bude dále uvedeno, jaké dohody ČR uzavřela v rámci EU a celosvětově a jakých se rozhodla neúčastnit či nebyla k účasti přizvána. V práci bude vysvětleno, co nám výsledky šetření přináší po stránce ekonomické, životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje. V praktické části diplomové práce pro názornost bude poukázáno na jednotlivých příkladech z praxe, jaké faktory ovlivňují tvorbu cen na vybraném trhu, mezinárodní diference a následně všechny budou komplexně zanalyzovány na základě typu konkurenčního vztahu. Následně bude uvedeno porovnání zainteresované osoby s povědomím laické veřejnosti a vyjádřeno doporučení pro změnu systému.

1.2 Metodika

V diplomové práci na téma „Mezinárodní obchod se specifickými komoditami“ je použita především metoda deskripce, analýzy, komparace a dotazníkového šetření.

Teoretická část obsahuje přehled týkající se obecně trhu a firmy v konkurenčním prostředí, je zde využito metody deskripce a čerpáno z odborné literatury, která je uvedena v zápatí. Dále se práce zabývá základními právními pojmy, ze kterých je metodou dedukce vytvořen výklad. Metodou syntézy je vyložen smysl a nedostatky úmluvy CITES. Analýzou jsou zhodnoceny další smlouvy, které se ČR at' více či méně dotýkají. Dále je pospána metoda výzkumu – dotazníkovým šetřením.

V praktické části je logickou úvahou v závislosti na analýze vymezen okruh podnikání. V následující části jsou v tabulce a po té v grafu porovnány sledované země, k tomu jsou využity nezávislé zdroje, které hodnotí všechny země světa. Posléze na základě vlastní praxe autora jsou vytvořeny závislosti země a daného druhu, výsledek je vyobrazen v tabulce. Vybrané hodnoty tabulky jsou vysvětleny na příkladu a indukci z nich vytvořen závěr první části.

Následuje druhá část vlastní práce – výzkum. Metodou dotazníkového šetření bude vyjasněno všeobecné mínění o problematice exotických zvířat. Bude realizován sběr primárních dat prostřednictvím kvantitativního výzkumu mezi širokou veřejností. Dotazování bylo uskutečněno elektronickou a písemnou formou a bylo šířeno pomocí sociálních sítí a osobního dotazování. Před zahájením výzkumu byla provedena pilotáž na osobách zainteresovaných problematikou exotických zvířat z důvodu zamezení případných šumů. Pilotáží byly odhaleny nejasné formulace, které byly případně přeformulovány.

Dotazník byl následně upraven do finální podoby a šířen v období od prosince 2015 až do února 2016. Reprezentativní vzorek je stanoven na minimálně 120 respondentů a vybírání respondentů je zcela náhodné. Pro vyšší úspěšnost vyplnění dotazníku byla stanovena motivace v podobě slosovateľné výhry, o které byli respondenti informováni v průvodní části dotazníku. V případě, že respondent vyplní kompletní dotazník, byl zařazen do soutěže o 3ks voucherů na 30min focení s ochočeným gepardem (slosování duben 2016).

Dotazník je rozdělen na 6 otázek. Nejdůležitější částí bude sémantický diferenciál, který představuje nejpodstatnější informace pro výzkum. Ten se vyskytuje ve čtyřech otázkách dotazníku, řešící subjektivní vnímání a vztah k exotickým zvířatům a jejich držení. Další dvě otázky budou přinášet informace o osobních údajích respondenta. Pro vyhodnocení dotazníku bude využit Pearsonův chí-kvadrát test (tzv. test dobré shody) a výsledky budou zaneseny do kontingenční tabulky s komentářem.

Následovat bude hodnotící porovnání povědomí všeobecné veřejnosti s osobou zainteresovanou v této problematice (praxe 7let) a vytvořeno doporučení pro případné změny a vylepšení.

2 Teoretická východiska

2.1 Ekonomická část

2.1.1 Trh

“Každý jednotlivec se snaží použít svůj kapitál tak, aby jeho produkt měl co největší hodnotu. Obvykle nezamýšlí prosadit veřejný zájem, a ani neví, do jaké míry ho prosazuje. Sleduje pouze své vlastní zabezpečení, pouze svůj vlastní prospěch. Přitom ho vede jakási neviditelná ruka, aby prosazoval cíl, o který mu vůbec nešlo. Sledováním svého vlastního zájmu často prosazuje zájem společnosti účinněji, než když ho opravdu zamýšlí prosadit .”³

Smith Adam, The Wealth of Nations, 1776

Adam Smith, úředník v Anglickém království, se již v 17. století zabýval otázkou rovnováhy v ekonomii. Prostředí, které dává odpovědi na otázky Co? Jak? Pro koho?, nazýval trh. V té době si ještě nedokázal vysvětlit mechanismus trhu, který zabezpečuje rovnováhu, použil pro něj označení “neviditelná ruka trhu”.

Na otázku, jak trh funguje, se snažilo a stále snaží odpovědět mnoho ekonomů, ale co ekonom, to jiný názor, proto vznikly různé ekonomické směry (teorie, koncepce, školy). V jednom se ale shodují všichni: Trh je nutný. Je to nejdokonalejší dosud poznáný regulátor a stimulátor ekonomického rozvoje. Neoklasikové v 19. století zformulovali názor, který je stále platný, že příčinou rovnováhy na trhu je vztah mezi poptávkou

³ SAMUELSON, Paul Anthony a William D NORDHAUS. *Ekonomie: 18. vydání*. Vyd. 1. Praha: NS Svoboda, 2007. ISBN 978-80-205-0590-3.

a nabídkou. Právě tolik se nabízí, kolik se žádá, a to jak celkově (makroekonomická rovnováha), tak pro jednotlivé výrobky (mikroekonomická rovnováha).⁴

Definice trhu

Uspořádání, při kterém na sebe vzájemně působí prodávající a kupující, což vede ke stanovení cen a množství komodity. Trh je oblast ekonomiky, ve které dochází k výměně činností mezi jednotlivými ekonomickými subjekty prostřednictvím směny zboží.

Na trhu se střetávají kupci a prodavači, aby směnili své výrobky a služby. Takové výrobky a služby označujeme za zboží. Charakteristickým znakem zboží je, že bylo vytvořeno pro směnu. Vztah mezi výrobcem zboží a jeho spotřebitelem zprostředkovává trh, při kterém se stanoví ceny a množství směňovaného zboží. Je to nejdokonalejší dosud poznáný regulátor a stimulator ekonomického rozvoje.⁵

2.1.2 Typy konkurence

Dokonalá konkurence

Dokonalá konkurence je charakterizována vysokým stupněm konkurenčnosti prostředí v odvětví, v němž žádná z firem nemůže změnami své nabídky statků a změnami své poptávky po výrobních faktorech působit na utváření tržní ceny statku a tržní ceny používaných faktorů. Tržní cena statku a tržní ceny používaných faktorů v odvětví se mohou při dané tržní poptávce po statku měnit jen jako výsledek souhrnného působení všech firem. Tržní cena statku a tržní ceny faktorů jsou pro každou jednotlivou firmu z vnějšku trhem daným parametrem (konstantou).

⁴ HOBZA, Vladimír, Dora ASSENZA a Jaroslav ZLÁMAL. *Základy ekonomie*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1295.

⁵ MACÁKOVÁ, Libuše. *Mikroekonomie: základní kurs*. 11. vyd. Slaný: Melandrium, 2010, 275 s. ISBN 978-80-86175-70-6.

Nedokonalá konkurence

Nedokonalá konkurence je charakterizována takovým konkurenčním prostředím, v němž každá z firem či některé firmy mohou změnami své nabídky působit na změny tržní ceny statku a změnami své poptávky po výrobních faktorech na změny jejich tržních cen.⁶

Nedokonalé konkurenční trhy se obvykle člení na 3 typy. Nejvzdálenější od dokonale konkurenčního ideálu je čistý monopol, což je trh, na kterém je jedna firma výlučně prodejcem jedinečného výrobku. Poněkud blíže je oligopol, což je trh, kde jen několik málo firem prodává daný výrobek. Ještě blíže dokonalé konkurenci je trh známý jako monopolistická konkurence, skládající se z poměrně velkého množství firem, které prodávají téměř shodné výrobky.⁷

2.1.2.1 Monopol

Monopol vychází z řeckých slov monos (jeden) a polein (prodávat), což se dá přeložit jako jeden prodávající, a tudíž je produkce tvořena pouze jedinou firmou (k daným produktům neexistují blízké substituty). Tento jediný nabízející může v daném okamžiku rozhodovat o výši ceny (ne zcela libovolně: musí zohlednit koupěschopnost poptávky), velikosti výstupu a jeho kvalitě. Tato tržní struktura je protipól dokonalé konkurence. V podstatě existence monopolu znamená, že neexistuje konkurence.⁸

⁶ MACH, Jaroslav. *Obecná ekonomie I*. Vyd. 1. Praha: Credit, 1997, ISBN 80-213-0351-4.

⁷ FRANK, Robert H. *Ekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003, ISBN 80-247-0471-4.

⁸ BURIANOVÁ, Jaroslava, Lucie SEVEROVÁ, Alexandr SOUKUP, Karel ŠRÉDL, Erika URBÁNKOVÁ, Roman SVOBODA a Daniela SPIESOVÁ. *Vybrané kapitoly z teorie firmy*. 1 vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012, ISBN 978-80-213-2268-4

2.1.2.2 Oligopol

Oligopol znamená, že existuje několik firem v odvětví se zpravidla diferencovaným produktem, bariéry vstupu znemožňují příchod nových firem. Každá firma je natolik silná, že může stanovit cenu vyšší než mezní náklady ($P > MC$). V praxi převažuje oligopol oproti monopolům.

Chování firem v oligopolu se vyznačuje vzájemnou závislostí. Pokud některý z oligopolistů sníží cenu, ostatní jej následují. Pokud některý z oligopolistů zvýší cenu, ostatní jej nenásledují.⁹

2.2 Průzkum veřejného mínění

2.2.1 Techniky sběru primárních dat

Mezi základní metody sběru primárních dat patří: pozorování, experiment a dotazování. Rozhodnutí o výběru správné metody je závislé na tom, jaký je: Účel a cíl našeho výzkumu, kde si volíme rozsah, kvalitu a požadované informace, které chceme zjistit. Dalším důležitým faktorem je charakter řešeného problému a naše možnosti z hlediska časových, lidských a peněžních zdrojů.¹⁰

Metoda pozorování je většinou realizována bez aktivní účasti pozorovaného. Protože nejsou kladeny žádné otázky, je výhodou této metody nezávislost vůči pozorovanému. Sleduje se jeho chování, které nelze záměrně zkreslit, protože pozorovaný neví, že je sledován. Tato metoda je používána i z důvodu, že nepředstavuje pozorovaným problémy, které by mohly vzniknout při slovním vyjadřování. Interpretování výsledků z

⁹ MACH, Jaroslav. *Obecná ekonomie I*. Vyd. 1. Praha: Credit, 1997. ISBN 80-213-0351-4.

¹⁰ KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-0966-X.

pozorování je velmi náročné, stejně jako udržení pozornosti pozorovatele. Při pozorováních se užívají různá technická zařízení.

Experimentem je rozuměno testování, během kterého je pozorováno chování v uměle vytvořených podmínkách. Na začátek je důležité stanovení parametrů. Teprve za chodu je uveden testovací prvek, kde je pozorován jeho vliv na proces. Prostředí experimentu je úzce spojeno s celkovým úspěchem. Dalším důležitým významem je validita šetření, která se dělí na interní a externí. Interní validita zajišťuje neovlivnitelnost výsledků něčím jiným kromě testovacího prvku. Ta externí zobecňuje výstupy do reality.

Metoda dotazování patří mezi nejrozšířenější metodu shromažďování informací. Díky této metodě lze pokládat otázky respondentům. Jejich odpovědi slouží jako zdroj získávání primárních údajů. Problém, který může v rámci této metody nastat, spočívá v nepravdivých odpovědích nebo nespolupráci ze strany respondenta. Vhodný typ dotazování se vybírá na základě faktorů a většinou je kombinován s ostatními.¹¹

Mezi základní typy, které volíme na základě jejich výhodnosti a vhodnosti v rámci konkrétních případů, patří:

- **Osobní dotazování** - probíhá vždy na základě osobního kontaktu s respondentem. Tato přímá komunikace poskytuje několik výhod. Tazatel má možnost respondenta více motivovat nebo lépe vysvětlit otázky například prostřednictvím obrázků. Reakce respondenta pak přináší okamžitou zpětnou vazbu. Důležitou součástí tohoto typu dotazování musí být ochota spolupracovat ze strany respondenta a dostatečné proškolení a kontrola tazatelů.
- **Písemné dotazování** - probíhá nejčastěji prostřednictvím pošty. Dotazník může být doručován i jako součást například zasílaného zboží nebo je předán jiným způsobem. Výhodou je sice celkem nižší nákladnost oproti jiným způsobům, ale zato návratnost je o dost nižší. Kvůli tomu je často spojováno s nějakou motivací.

¹¹ KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3527-6.

- **Telefonické dotazování** - je velmi podobné osobnímu, akorát probíhá bez osobního kontaktu. Nevýhodou je, že se respondentovi nabízí možnost rychle dotazování ukončit např. položením telefonu. Tazatel získává informace velmi rychle s menší nákladovostí.
- **Elektronické dotazování** – probíhá např. prostřednictvím e-mailů nebo zobrazením na webových stránkách. Výhodou je finanční a časová nenáročnost. Tento způsob nabízí možnost využití grafických pomůcek, videí apod. pro lepší přiblížení problematiky. Mezi motivační prostředky patří například nějaké kredity na nákup nebo zařazení do slosování o ceny.¹²

2.2.2 Dotazník

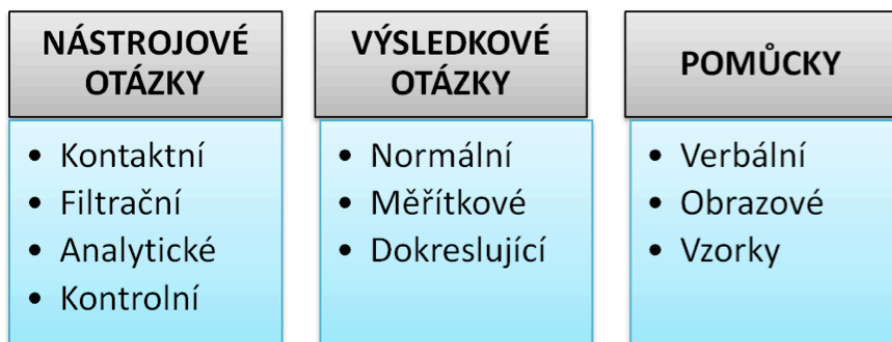
Dotazník je jedním z nejpoužívanějších prostředků pro sběr dat pro průzkumy. Tvoří velkou řadu otázek, které zjišťují názory respondentů. Řadí se tak mezi metody subjektivního hodnocení. Každý dotazník by měl mít svou logickou strukturu, která mu poskytuje určité výhody. Pro lepší pochopení by na sebe měly otázky navazovat.

Dotazník je složen z úvodních, filtračních, věcných, zahřívacích a identifikačních otázek. Na Obrázku č. 2 je zobrazeno další možné členění otázek podle jejich účelu. Forma otázky může být položena několika způsoby. Používají se polouzavřené otázky, ve kterých jsou uvedeny možnosti pro zaškrtnutí, ale respondent má zároveň prostor otázku doplnit o údaj, který vní může chybět. Otázky otevřené neobsahují žádnou možnost zaškrtačovacího způsobu. Tyto otázky dávají respondentovi prostor na jeho vyjádření. Lze z nich získat mnohem víc informací v případě, že má respondent zájem se k problematice více vyjádřit. Posledním možným způsobem jsou otázky uzavřené, ve kterých jsou předem navrženy možné odpovědi. Při použití těchto otázek bychom měli mít jistotu, že jsme uvedli co nejvíce možných variant, které přicházejí v úvahu. Výhodou polouzavřených a uzavřených

¹² KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-0966-X.

otázek je rychlost a jednoduchost zpracování odpovědí.¹³

Obrázek č. 1: Členění otázek podle účelu

Zdroj: KOZEL, Roman. Moderní marketingový výzkum, 2006

Při tvorbě dotazníku je důležité si na začátku stanovit seznam informací, které chceme, aby nám dotazování přineslo. Poté se musí určit způsob dotazování, cílová skupina a metoda výběru respondentů. Před realizací je provedena celková konstrukce dotazníku a pilotáž na zkušebním vzorku respondentů pro jeho otestování.

2.2.3 Kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum shromažďuje dostatečné množství informací od velkého vzorku respondentů. Výběr vzorku probíhá na základě náhodného nebo kvótního výběru. Před zahájením tohoto výzkumu je důležité se rozhodnout, jaké údaje a pomocí kterých výzkumných metod je budeme získávat. Údaje, které jsou při kvantitativním výzkumu shromažďovány, musí mít být srovnatelné z hlediska: struktury, časového období a způsobu jakým byly sbírány. Kvantitativní výzkum hledá odpovědi na otázky, které se týkají

¹³ FORET, Miroslav a Jana STÁVKOVÁ. *Marketingový výzkum: jak poznávat své zákazníky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. Manažer. ISBN 80-247-0385-8.

četnosti výskytu. Tyto údaje jsou pak zpracovány na základě statistických analýz. Cílem je získání číselných údajů, které lze změřit. Při výzkumu se pracuje i s kvalitativními daty. Nejčastěji se využívají různé škály, které jsou pro měření názorů nejvhodnějším nástrojem.¹⁴

Testování nezávislosti (Pearsonův chí-kvadrát test)

Pearsonův chí-kvadrát test je základním a nejpoužívanějším testem nezávislosti v kontingenční tabulce. Nulovou hypotézou je zde tvrzení, že náhodné veličiny X a Y jsou nezávislé, což znamená, že pravděpodobnost nastání určité varianty náhodné veličiny X neovlivňuje nastání určité varianty náhodné veličiny Y . Vyjádřeno pomocí pravděpodobností tedy hypotéza nezávislosti znamená, že

$$p_{ij} = P(X = i \wedge Y = j) = P(X = i)P(Y = j) = p_i p_j, \\ i = 1, \dots, r, j = 1, \dots, c.$$

Test je založen na myšlence srovnání pozorovaných četností (ty jsou dány pozorováním, experimentem) a tzv. očekávaných četností (kalkulovaných za předpokladu platnosti H_0) jednotlivých kombinací náhodných veličin X a Y . Označme n_{ij} počet subjektů, u nichž nastala situace, že náhodná veličina X je rovna hodnotě i a náhodná veličina Y je rovna hodnotě j . Dále definujme tzv. marginální četnosti příslušné i -té variantě veličiny X , respektive j -té variantě veličiny Y , jako

$$n_{i\cdot} = \sum_{j=1}^c n_{ij} \qquad n_{\cdot j} = \sum_{i=1}^r n_{ij}$$

¹⁴ KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-0966-X.

Za platnosti nulové hypotézy lze očekávané četnosti jednotlivých kombinací, kdy $X = i$ a zároveň $Y = j$, které budeme značit e_{ij} , vypočítat pomocí výrazu

$$e_{ij} = np_{ij} = np_i p_j = n \frac{n_{i.}}{n} \frac{n_{.j}}{n} = \frac{n_{i.} n_{.j}}{n}.$$

Karl Pearson již v roce 1904 odvodil, že statistika

$$X^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(n_{ij} - e_{ij})^2}{e_{ij}}$$

má za platnosti nulové hypotézy o nezávislosti chí-kvadrát rozdělení pravděpodobnosti s parametrem $(r-1)(c-1)$, tedy že platí $X^2 \sim \chi_{(r-1)(c-1)}^2$. Nulovou hypotézu o nezávislosti X a Y zamítáme na hladině významnosti α , když hodnota testové statistiky X^2 přesáhne příslušný $100(1-\alpha)\%$ kvantil rozdělení χ^2 , tedy když

$$X^2 \geq \chi_{(r-1)(c-1)}^2(1-\alpha).$$

Předpoklady Pearsonova chí-kvadrát testu, které musíme před výpočtem vždy ověřit, jsou následující:

- Jednotlivá pozorování sumarizovaná v kontingenční tabulce jsou nezávislá, tedy každý prvek výběrového souboru je zahrnut pouze v jedné buňce kontingenční tabulky.
- Alespoň 80 % buněk kontingenční tabulky má očekávanou četnost (e_{ij}) větší než 5 a všechny buňky tabulky (tedy 100 % buněk) mají očekávanou četnost (e_{ij}) větší než 2. Tento předpoklad souvisí s asymptotickými vlastnostmi statistiky X^2 a je to tedy stejně důležitý předpoklad jako např. předpoklad normality

pozorovaných hodnot v případě skupiny t -testů.¹⁵

2.3 Terminologie

V této části práce bude specifikována čistě naše vybraná komodita, tak jak ji chápe náš stát, Evropská unie a úmluvy, deklarace a závazky, ke kterým se naše země zavázala. Je nutné definování tradičně užívaných pojmů, protože jsou často chápány jen v určitém rozměru, který je pro běžnou mluvu obvyklý.

Aby celá problematika byla lépe pochopena, je třeba rozlišovat mezi několika referenčními objekty. Druh, zvíře, zvířata chovaná komerčně a nekomerčně v zajetí a žijící v přírodě jsou obvykle nerozlišované skupiny, což vede k nepřesným a zavádějícím informacím. Aby se vyvarovalo omylům, jsou ve vzájemných vztazích vysvětleny.

Lidstvo versus druh

Pokud lidé mohou za globální oteplování a to má negativní vliv na některý druh zvířat, jedná se o problém, který je velmi nákladné řešit individuálně. Proto se zavádí obecně platná nařízení a preventivní opatření. Náklady tak nesou všichni lidé například formou povinných plateb ekologických daní.

Lidstvo versus zvíře

¹⁵ *Testování nezávislosti (Pearsonův chí-kvadrát test)* [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: <http://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=aplikovana-analyza-klinickych-a-biologickych-dat--biostatistika-pro-matematickou-biologii--testovani-hypotez-o-kvalitativnich-promennych--analyza-kontingencnich-tabulek--testovani-nezavislosti-pearsonuv-chi-kvadrat-test>

Stejně jako lidé nechtějí, aby vymřel celý živočišný druh, nechtějí ani, aby umřelo konkrétní zvíře. Pokud za jeho úmrtí může například zmíněné globální oteplování, opět vznikají preventivní opatření, jejichž náklady nesou všichni lidé. V této kategorii je možné se zabývat i vztahem lidí ke zvířatům ve smyslu práva zvířata využívat a zabíjet například jako potravu.

Jednotlivec versus druh

V tomto případě je možné určit aktéra, který ovlivnil nějaký živočišný druh. Ovlivnění nemusí být jen negativní. Zatímco za zásluhy většinou aktér nic od státního aparátu nezíská, za provinění hrozí peněžní pokuty i odnětí svobody.

Jednotlivec versus zvíře

V případě týrání zvířat a dalších přestupků či trestných činů, se na aktéra vztahují příslušné zákony. Nejedná se o zanedbatelnou skupinu, ale pro tuto práci by neměla být příliš relevantní, jelikož jen v malém množství případů má čin proti zvířeti vliv na celý druh.

Zvíře či druh versus druh

Druhy se navzájem ovlivňují po celou dobu jejich existence. Páří se mezi sebou, což má za následek postupné mizení původních druhů a vznik nových. Jelikož se v rámci ochrany biodiverzity a dle pravidel trvale udržitelného rozvoje snažíme o zastavení vymírání druhů, vynakládáme úsilí nejen proti našim činnostem, ale i proti přirozeným procesům v přírodě.

Pro tuto práci je hlavním referenčním objektem druh žijící ve volné přírodě, případně žijící pouze v zajetí, pokud v přírodě není člověkem pozorován a na druhé straně jednotliví lidé.

Odchovy ve volné přírodě a v zajetí

V neposlední řadě je třeba připomenout zásadní rozdíl, který bývá zcela opomíjen a to mezi zvířaty narozenými v volné přírodě bez zásahu lidí, se zásahem lidí a zvířaty,

které člověk odchová v umělých podmínkách. Cílem již zmíněných politik je ochrana druhů a ekosystémů pokud možno v jejich přirozeném prostředí. Na druhé straně existuje mnoho soukromých chovů. Jaký vliv má narození jednoho zvířete u chovatele na onen druh v přírodě, je otázka, na kterou existují zcela protichůdné odpovědi. Ovlivňuje je ideologický postoj a jsou zcela zásadní pro politiku týkající se obchodu se zvířaty a mohou mít fatální důsledky.

2.3.1 Princip předběžné opatrnosti

Jedná se o zásadní princip používaný tehdy, kdy *předběžné vědecké hodnocení naznačuje, že existují rozumné důvody k obavám, že potenciálně nebezpečné dopady na životní prostředí nebo zdraví lidí, zvířat a rostlinstva mohou být neslučitelné se zvolenou vysokou úrovní ochrany Společenství*¹⁶. Nejedná se ale o oficiální definici, jelikož taková neexistuje. I přes nejednoznačnost a přesto, že někteří vědci mohou mít rozumné důvody k obavám, že takový princip může mít nebezpečné dopady, se podle něj řídí stále více a více předpisů¹⁷.

Princip tedy může být uplatňován kvůli jakékoli vědecké práci, která se neopírá o prokazatelná fakta. Ona nejistota musí být vyhodnocena nezávislým autoritativním subjektem a práce musí obsahovat hodnocení potenciálních rizik a následků, pokud se princip nepoužije. Tento odhad také napomáhá stanovit rozpočet, který se na preventivní

¹⁶ FAJMON, Hynek, *Slovníček evropských levicových pojmů: 15. Princip předběžné opatrnosti*[online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:

<http://euportal.parlamentnilisty.cz/Articles/3072-slovnicek-evropskych-levicovych-pojmu-15-princip-predbezne-opatrnosti.aspx>

¹⁷ Evropská komise přijala sdělení o principu předběžné opatrnosti a doplňuje Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti. EUROPA, Princip předběžné opatrnosti. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_226_cs.htm

opatření použije. Podle stupně závažnosti se může stát, že mají opatření formu rozhodnutí evropské komise.

2.3.2 Definice zvíře

„Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zaslouhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.“¹⁸

Zákon o ochraně přírody a krajiny, 114/1992 Sb. používá slovo „zvíře“ jen okrajově a nedefinuje jej. Obsahuje však definici pojmů „volně žijící živočich“ a „živočich odchovaný v lidské péči“.¹⁹ Zvířata můžeme vnímat mnoha způsoby. Pro jednoho je zvířetem živočich podřadného významu oproti člověku, druhý naopak staví zájmy zvířat před zájmy lidí. První případ byl praktikován až do nedávné minulosti bezesporu na celé zemi.

Vývojem životní úrovně si lidé začali uvědomovat následky industrializace a hrozbu vyhubení mnoha druhů, jež lidstvu nepřinášejí prvoplánový zisk. Změna postoje lidí způsobila vznik ekologismus, který je dnes nejsilnějším proudem ovlivňujícím platnou legislativu a její výklad. Ekologismus patří mezi ideologie, které upřednostňují takzvaný veřejný zájem nad zájmy jednotlivců.²⁰

¹⁸ Preambule zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání - základní předpis v České republice. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:

<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>

¹⁹ Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny: 114/1992 Sb. In: ČESKÁ NÁRODNÍ RADA. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:

<http://www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?CP=1992s114&DR=SB>

²⁰ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. Praha: Victoria Publishing, 1994, 293 s. ISBN 80-858-6510-6.

2.3.2.1 Nový občanský zákoník versus Občanský zákoník

Prodej živých zvířat se musí řídit právními normami České republiky. V poslední době díky Novému občanskému zákoníku - zákon č. 89/2012 Sb. (dále jen „NOZ“), který vyšel v platnost 22. 3. 2012 a nabyl účinnosti k 1. 1. 2014, došlo v oblasti zvířat k dlouho očekávané a ochranáři modlené změně ohledně postavení zvířete mimo právní význam věci. Tímto zákoníkem byl nahrazen Československý zákon č. 40/1964 Sb., v platném znění (dále jen „OZ“). Zde je ukázáno, co se pro obchod s touto komoditou změnilo a jaké záruky a práva mají obchodníci a zákazníci.

„OZ“

§ 118

(1) Předmětem občanskoprávních vztahů jsou věci, a pokud to jejich povaha připouští, práva nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Předmětem občanskoprávních vztahů mohou být též byty nebo nebytové prostory.

„OZ“ nepohlížel na zvíře jinak, než-li na „věc“ a z obchodního hlediska tento termín asi nejvíce odpovídá podstatě. Zvířata jsou oproti „věcem“ chráněna veterinárními zákony, jež upravují normy zacházení s nimi. Z občanského hlediska byl „OZ“ v zemi Evropské unie třetího tisíciletí zastaralý a úprava byla více než potřebná.

„NOZ“

§ 489

Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Vytvořením „NOZ“ bylo postaráno o radikální změnu, zvířata byla vymaněna z „věci“ a byla vytvořena ustanovení, která jsou nadřazeně postavena „věci“. Jako příklad je možno uvést, že již nezáleží na hodnotě zvířete v porovnání s hodnotou věci. Tedy pokud uvidíte zapomenutého trpícího psa v zamknutém autě, je možné rozbít okénko, i když cena okénka převyšuje hodnotu psa. Nově se zde zohledňují náklady citové, náklady léčení oproti dříve nutné pouze náhrady ceny, za kterou by bylo možné toto zvíře koupit znovu. Pro obchodníka tu ale z právního výkladu „NOZ“ je rozporuplná věta: „Ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.“. Co je bráno jako povaha zvířete při obchodování s ním? Je to věc, která je předmětem vlastnických práv. Je to zboží, se kterým můžeme určitým způsobem jednat. Tedy z toho vychází, že pokud se zvířetem obchodujeme, platí na ně ustanovení o věcech.

Závěrem velice upřímná, citově a ochranářsky nezanícená slova doktorky Parkanové.

„OZ“ neříká, že zvíře je věc, jak je poměrně často, ale mylně uváděno. Skutečnost je taková, že právní teorie považuje zvířata za věci v právním smyslu, protože právní ustanovení o věcech se na ně přiměřeně aplikují všude tam, kde to není v rozporu se zvláštními zákony na ochranu zvířat, veterinárním zákonem, trestním zákoníkem a dalšími předpisy. Skutečností je, že právní režim pro zvířata musí být do určité míry stejný jako pro věci. Zvířata nejsou subjektem práv a povinností, jsou předmětem vlastnického práva, mají svou hodnotu vyjádřenou v penězích, můžeme je nabývat na základě smlouvy atd. Existují však i případy, kdy onen právní režim být stejným nemůže a nemá. Okruh těchto situací by však měl být vymezen pozitivně, tedy tak, že tyto situace byly identifikovány a byl pro ně zaveden zvláštní právní režim.

Pokud v „NOZ“ je tato skutečnost explicitně vyjádřena, nepřináší ve skutečnosti nic nového oproti stávajícímu stavu. Toto ustanovení má samo o sobě spíše symbolický než právní význam, věcně přístup ke zvířatům není nějak změněn. Negativní vymezení pojmu zvířete nastoluje otázku, čím zvíře vlastně je.²¹

²¹ PARKANOVÁ. Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna 2010 – 2013. In: [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/019schuz/s019034.htm>

2.4 CITES²²

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen CITES) je pro odbornou veřejnost (a pak v důsledku pro širokou veřejnost) zásadním předpisem a ovlivňuje stávající legislativu na nadnárodní i národní úrovni po celém světě.

Jejím cílem je ochrana ohrožených druhů živočichů a rostlin před hrozbou vyhubení v přírodě z důvodu nadměrného využívání pro komerční účely. Úmluva reguluje zejména obchod s exempláři ohrožených druhů získaných z volné přírody, kontroluje však i obchod s živočichy odchovanými v zajetí nebo člověkem vypěstovanými rostlinami druhů, které jsou v přírodě ohroženy.²³

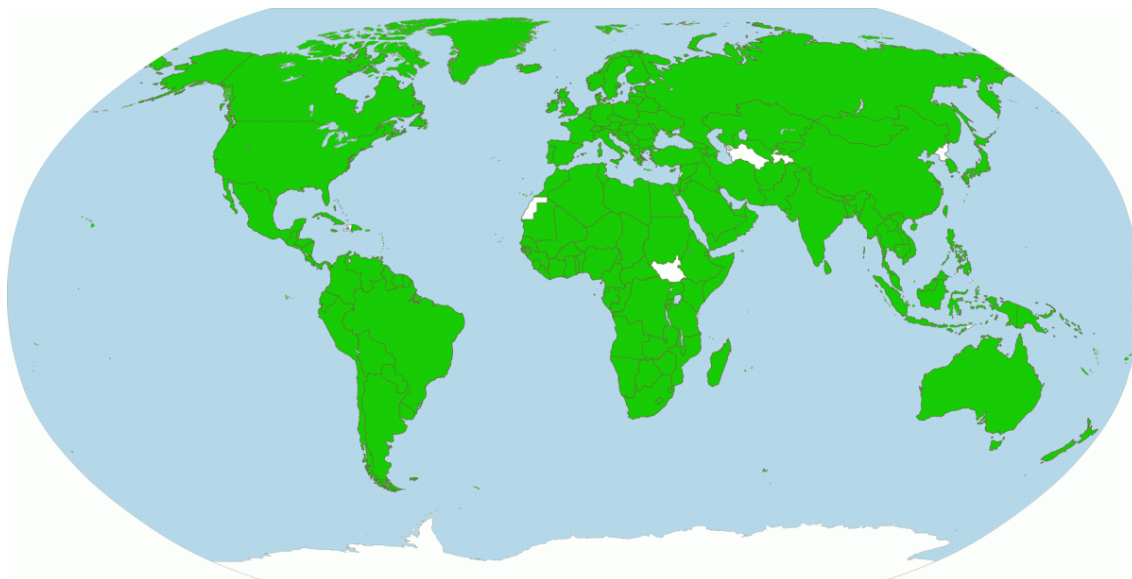
V roce 1973 se ve Washingtonu v USA sešli zástupci 80 států, které se podílely na vzniku dokumentu, který je závazně chránit ohrožené druhy živočichů a rostlin nejen ve svých státech, ale také ve státech, které o ochranu zatím nejeví příliš zájmu. Výsledkem jednání byla úmluva, která je dnes hlavním mezinárodním dokumentem, kterým se řídí ochrana zvířat po celém světě. Vznikla pod patronací programu Organizace spojených národů pro životní prostředí v roce 1975 a je velmi podporovaná nejen vládami signatářských států, kterých je dnes 180²⁴, ale také nevládními organizacemi jako je Světový fond ochrany přírody a Světový svaz ochrany přírody.

²² Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.cites.org>

²³ Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES). [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu

²⁴ Member countries of CITES. In: [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>

Obrázek č. 2: Státy, které podepsaly úmluvu CITES²⁵

2.4.1 Obsah CITES

V dnešním světě neustále probíhají klimatické změny, jsou stavěny obrovské přehrady, tají ledovce, jsou těženy pralesy a žádané suroviny, tím vším je bezesporu ovlivňována fauna i flóra. Těmito změnami jsou přímo i nepřímo ovlivňovány počty druhů a jejich jedinců. Ale je toto regulováno nějakou světovou úmluvou či deklarací? Cílem nejrozsáhlejší byrokratické sítě, CITES, je ochrana biodiverzity, ohrožených druhů zachovaných v přírodě tím, že bude regulován komerční obchod s nimi. Jakým způsobem a proti čemu jsme však my a příroda opravdu chráněni?

Při dlouhodobějším pohybu v obchodu s exotickými zvířaty, může být nabyto dojmu, že CITES chrání hlavně proti svobodnému obchodu. Soukromé vlastnictví zvířat a neregulovaný mezinárodní obchod jsou podle ekologů hlavní příčinou úbytku druhů na světě. Řešení je na snadě, regulace trhu. Trh je násilně omezován na co nejmenší možnou míru. V některých případech je obchod zcela zakázán, jinde je vázán na výjimky

²⁵ Member countries. In: [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>

a kvóty. Ano, řešení to je, ale je to pro cíle CITES, zachování biodiverzity, opravdu nejvhodnější cesta?

K dostatečnému pochopení smyslu hlavní úmluvy, dle které se řídí další legislativa na národní i nadnárodní úrovni, si zde uvedeme její preambuli:

“Smluvní státy

uznávajíce, že volně žijící živočichové a plané rostliny jsou ve svých překrásných a mnohotvárných formách nenahraditelnou součástí přírodních systémů země, které musí být chráněny pro současnou generaci i pro příští generace;

u vědomí stále rostoucí hodnoty volně žijících živočichů a planých rostlin z hlediska estetického, vědeckého, kulturního, rekreačního a ekonomického;

uznávajíce, že lidé a státy jsou a mají být nejlepšími ochránci své vlastní fauny a flóry;

uznávajíce dále, že pro záchranu určitých druhů volně žijících živočichů a planých rostlin před jejich nadměrnou exploatací mezinárodním obchodem je nezbytná mezinárodní spolupráce;

jsouce přesvědčeny, že je třeba přijmout přiměřená opatření k tomuto cíli;

se rozhodly uzavřít následující Úmluvu:[...]“²⁶

Úmluvou je regulován zejména obchod s exempláři ohrožených druhů získaných z volné přírody, je však kontrolován i obchod s příslušnými ohroženými druhy živočichů odchovanými v zajetí nebo člověkem vypěstovanými rostlinami. Jako obchod je v rámci Washingtonské konvence vnímán jakýkoliv vývoz či dovoz organismů i jejich přemísťování v rámci státu, i kdyby k němu došlo darem nebo výpůjčkou. Regulaci

²⁶ Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí s českým překladem Úmluvy. In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992. [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: http://www.cizp.cz/files/=2867/sd_FMZV_572_1922.pdf

podléhá nejen obchod s celými živočichy či rostlinami, ale i s jakýmkoliv jejich identifikovatelnými částmi nebo i jen výrobky z nich. Ty všechny jsou v CITES terminologii označovány pojmem „exemplář“.

Cílem úmluvy je omezení komerčního využívání ohrožených druhů z přírody a boj proti kvetoucímu černému trhu, který se svým rozsahem řadí mezi nejvýznamnější oblasti mezinárodního organizovaného zločinu, po boku nelegálního prodeje drog a zbraní.²⁷

2.4.2 Zvířata a jejich kategorizace

Seznamy CITES jsou výsledkem vědeckých pozorování, obecných znalostí o velikostech jednotlivých druhů a o konkrétních hrozbách. Směrodatným je například i to, na jakém území se druh nachází a jaká je úroveň jeho adaptability. Dle stupně ohrožení v přírodě jsou druhy zařazeny do jedné ze tří příloh CITES I, II a III²⁸. Úroveň a způsob ochrany v praxi je poté odvíjen od toho, kdo je vývozcem a jaké je místo určení a jedná-li se o zvířata z volné přírody či z odchovů v zajetí. Počty zvířat v přírodě jsou určující pro stupeň ochrany a počtu exemplářů v soukromých chovech nebývá věnována dostatečná pozornost.

2.4.3 Regulace versus volný trh

Je nadmíru jasné, že pokud by zde žádné omezení pro člověka jako jedince nebylo, příroda by byla drancována způsobem donedávna běžným a dlouhodobě neudržitelným.

²⁷ ZOO PRAHA. CITES. [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z:

<http://www.zoopraha.cz/zvirata-a-expozice/pomahame-jim-prezit/zakladni-informace/5782-cites>

²⁸ Článek II, Základní ustanovení CITES. [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z:

<https://cites.org/eng/app/index.php>

Při dnešním, ekologisty označovaném, materialistickém smýšlení lidí, potažmo lidstva, by lidé pro svůj přímý aktuální užitek obětovali přírodu. Pokud by zde neexistovala hrozba, byla by ochrana bezpředmětná, tak tomu ale není. Otázkou je, zda je tato ochrana optimální variantou, případně zda by neměla být adaptována na dnešní dobu.

První, co je nutné si říci je, jaký vliv má ochrana na jedno zvíře případně na celý druh, analyzování všeho dohromady by bylo zavádějící. Sice každý ohrožením druhu jsou ohrožována jednotlivá zvířata, ale jak již bylo zmíněno, jen v malé míře ohrožení jednotlivých zvířat ohrožuje celý druh. Druhou věcí jsou následky, pokud by zde ochrana nebyla a pokud zde je. Jako poslední by bylo vhodné alespoň částečné ohodnocení těchto následků a udělat z nich závěr. Tento přístup je ale v rozporu s aktuální ideologií vládnoucí ve světě, ekologismem, a tedy pouhým náznakem tohoto přístupu jste zaškatulkováni do tyranů zvířat, kteří chtějí komerčně zneužívat přírodu, a tedy na toto téma nejsou studie prováděny.

Vraťme se na začátek, je tu jedna velmi podstatná věc, obzvláště důležitá při obchodu. Je opravdu minimální procento případů, kdy je obchodováno s faunou, která pochází z divoké přírody. Co je tím myšleno?

V první řadě je vhodné zmínit zcela opomíjený zásadní rozdíl a to mezi živočichy narozenými ve volné přírodě bez zásahu lidí, se zásahem lidí a zvířaty člověkem odchovanými v umělých podmínkách. Z pohledu CITES je na tyto živočichy pohlíženo stejným metrem, cílem je ochrana druhů, ideálně v jejich přirozeném prostředí.

Zde může být uvedeno pár příkladů dementujících, že CITES není ideální, ale pouze kompromisní variantou ochrany. Zoo Praha bylo poukazováno na fakt, že obchod se zvířaty je vedle nelegálního obchodu s drogami a zbraněmi nejrozsáhlejším organizovaným zločinem na světě. Nyní si všichni představí nosorožce s uřezanými rohy, slony s okovy a bengálské tygry na zdech pokojů přepychových vil. Je to smutné, ale je díky CITES proti tomuto jednání nějakým způsobem zajištěna ochrana zvířat? Tento způsob obchodu probíhá nezměněně dál, bylo by nutno použít jiný druh ochrany, protože tato není účinná, což lze poukázat na stále ubývajícím počtu druhů. A právě tyto druhy jsou na pokraji vyhynutí díky lidské chamtivosti. V tomto případě efektivnější ochrana

probíhá pomalu a nenápadně ve změnách vnímání těchto komodit např. negativní propaganda.

Dnes již na „oskarovém“ večírku není možno vidět slečny s kabelkou z mládeže tuleně, nikdo by si to nedovolil, protože byl tento trend díky odsouzení tohoto druhu snobství otočen ve prospěch zvířat. Ale jaký podíl na tomto částečném úspěchu má CITES? CITES zde pouze vytváří kolem druhů byrokratickou pavučinu, která musí být zaplácena a znemožňuje lidem, kteří by chtěli těmto druhům pomoci na úrovni zoologických zahrad i soukromých chovů v množení, protože prodej exemplářů je zakázán, přitom není zájmem nikoho ze zmíněných je „krást“ z volné přírody.

2.4.4 CITES závěr

V kapitole o mezinárodní úmluvě CITES bylo vysvětleno, co CITES je, jak funguje, jaké jsou jeho cíle a jaké způsoby jejich dosažení. Je velice pozitivní, že se tolik států na světě shodlo nad potřebou přírodu chránit a k této ochraně se zavázaly. Každý stát je jiný, má jinak smýšlející obyvatelstvo a jiné priority, proto je to velkým úspěchem nás všech. Jako má ale každý stát odlišný trestní zákoník, má i jiné představy o vymáhání práva, prostředcích a síle jejich použití a v neposlední řadě výši trestu za porušení práva. I úmluvou CITES musí být zvolena kompromisní varianta, která bude akceptovatelná po celém světě, což není vůbec jednoduché, ba v prvotní fázi nepředstavitelné. Pro někoho je život mloka cenný stejně jako život člověka, pro někoho dokonce cennější. Další dávají přednost významu člověka a jeho zájmům. Velké rozdíly jsou též ve vyspělosti států, které jsou úzce vázány na životní úroveň, kde její zvyšující se hladina od 60. let 20. století zapříčinila změnu pohledu na význam přírody a význam každého druhu. Jenže je těžké vysvětlit a přesvědčit o tomto pohledu lidí v zemi zmítané hladem a nemocemi, kteří mají úplně jiné problémy aktuálně k řešení nežli ochranu druhů. CITES je prospěšná věc, která má své nedostatky, které je třeba vytříbit a dosáhnout tím kvalitnější a efektivnější spokojenosti soužití lidí a přírody.

3 Vlastní práce

Podnik, který se zaměřuje na český, ale i zahraniční trh je ovlivňován mnoha faktory. Nejvýznamnějšími jsou faktory ekonomické, politické a sociální. Z hlediska zahraničního obchodu je velmi důležitý také stupeň otevřenosti ekonomiky.²⁹

V případě této práce je trh v ČR velice omezený a většinou se dokáží poptávající s kupujícími střetnout bez pomoci obchodníků se zvířaty. Proto je pole působnosti nutno povýšit na mezinárodní úroveň. Zdroji konkurenční výhody firmy jsou dovednosti a kompetence, proto obchodník by měl disponovat informacemi, licencemi, jazykovými schopnostmi a sociálním kapitálem. Firma se musí v dnešním rychle se měnícím světě orientovat, učit se a adaptovat se.

V praktické části bylo nejprve charakterizováno prostředí, podmínky do jeho vstupu a konkurence. Byly vybrány čtyři země. Je to považováno za reprezentativní vzorek, na kterém se dají ukázat souvislosti a existence závislosti tvorby cen. Země jsou ze tří kontinentů. Státy byly porovnány pomocí ukazatelů - podmínky podnikání, mezinárodní obchod, životní úroveň, korupce a konkurenceschopnost. Bylo vybráno pět druhů zvířat, zvířata byla vybrána napříč všemi druhy – divoká, domestikovaná, CITES, malá, velká, nebezpečná, citlivá, atd. Hlavní snahou bylo, aby každé zvíře mělo co nejrůznější parametry a i cíloví zákazníci byli různorodí. Byly vytvořeny tabulky pro čtyři faktory (byrokracie, náklady přepravy, stres a úmrtnost, obchodní přírážka) závislosti vztahu země a komodity.

3.1 Charakteristika podnikání se zvířaty

Na začátku každého podnikání stojí podnikatelský záměr, zda investici do realizace podniku vložit či nevložit, případně za jak dlouho je možná návratnost a jaká je možná

²⁹ SVATOŠ, Miroslav. *Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata)*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2009, 170 s. ISBN 978-802-1318-465.

hladina rizik. Charakteristické pro obchod se zvířaty je, že rizika jsou vysoká, tato se tedy musí odrazit v prodejní ceně.

Jedná se o riziko zdraví zvířat, každá manipulace a změna prostředí je pro zvíře stres, a každý jedinec na něj reaguje jinak. Zvířata také mají v každém stáří jinou hodnotu, chce být dosaženo zisku a ideálně jej maximalizovat. Dalším rizikem jsou politické faktory, z čehož je nutné vypíchnout otevřenost k mezinárodnímu obchodu a korupci. Také měnový kurz, příkladem nestability je intervence ČNB a její změna hodnoty Eura ze dne na den. Dalším je krize v Egyptě, díky které se již delší čas s touto zemí prakticky není možné obchodovat.

Rizikem jsou i sociální faktory, banálně řečeno „co se líbí zde, nemusí se líbit jinde“. Mentalita lidí je jiná v každém státě, někde by obchod bez smlouvání o ceně ani neproběhl, jinde je to tabu a pokud to nevíte, obchod skončí rychleji než začal. Proto je vhodné provedení průzkumu trhu.

Ještě je nutno zmínit, aby bylo správně rozuměno, proč je používán v práci výraz obchodník se zvířaty. Není to laické pojmenování, jsou tím definovány osoby, fyzické i právnické, které se dle § 9b zák. Č. 166/1999 Sb.³⁰ nazývají „obchodníci se zvířaty“. Tento pojem je používán v rovnocenném postavení jako firma, podnik, živnostník.

3.2 Vstup do odvětví

Při rozhodnutí pro podnikání v této oblasti - pro vstup do odvětví bude potřeba investic. V první fázi je nutno v podnikatelském záměru spočítat, zda zvířata budou nakupována jako zboží a dále budou pouze prodávána nebo budou odchována a dále budou prodávána jako výrobky anebo budou propojeny obě strategie. Je zde i varianta, že budou nabízeny pouze služby.

³⁰ Žádost o schválení shromažďovacího střediska a obchodníka se zvířaty. [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/241408/formular_044.pdf

3.3 Konkurenční prostředí

Jedním z klíčových faktorů vnějšího prostředí, kterým je výrazně ovlivněna situace podniku, je především konkurence. Konkurencí je výrazně ovlivněna pozice obchodníka na trhu. Otevřeností ekonomiky, především vstupem do Evropské unie, se možnosti firem značně rozšířily.

V oblasti obchodu se zvířaty je konkurence vysoká. Český trh je liberální, působí na něm široká řada dovozců i vývozců, kterými jsou zastupovány i nadnárodní společnosti. Zoologické zahrady, které jsou velkým zdrojem zvířat, mají své vzájemné výměnné programy. Tím je obchodník uvržen do nevýhodné situace, a aby byl schopen přesvědčit k prodeji právě jemu, musí jím být nabízena vyšší cena. Tím je zvyšována i cena nabídky ostatních chovatelů. Řešením je zajištění smluvních partnerů, kterými budou zvířata prodávána pouze nám.

3.4 Politika tvorby cen

Politiky tvorby cen v jednotlivých zemích a ovlivňování výkyvu cen u vybraných druhů zvířat je dílčím cílem práce. K tomu je vybráno pět naprosto odlišných zvířecích druhů, které mají odlišné i cílové zákazníky. Druhy jsou vybrány záměrně, jsou zajímavé obchodními možnostmi. K této části práce jsou využívány vlastní poznatky autora získané praxí.

3.4.1 Analyzované země

Malajsie

Země na asijském kontinentu, pro nás zajímavá velmi dobrými podmínkami obchodu a otevřeností ekonomiky.

Rusko

Stát s velkou rozlohou a rozdíly mezi vrstvami obyvatel. Hraje velkou politickou roli ve světě.

Egypt

Země s nejistou politickou situací, většina populace arabská - jiná mentalita ovlivněná náboženstvím.

Německo

Vyspělý stát ve středu Evropy s čilým mezinárodním obchodem a vyspělou ekonomikou.

Tabulka č. 1: Přehled zemí^{31,32}

	Podmínky podnikání	Mezinárodní obchod	Životní úroveň	Korupce	Konkurenceschopnost
	(1-189) min	(1-189) min	(0-1) max	(0-100) max	(0-7) max
Česká republika	57	146	0.865	48	4.51
Malajsie	6	5	0.761	50	5.06
Rusko	92	88	0.755	28	4.20
Egypt	128	50	0.644	32	3.73
Německo	21	14	0.905	78	5.48

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

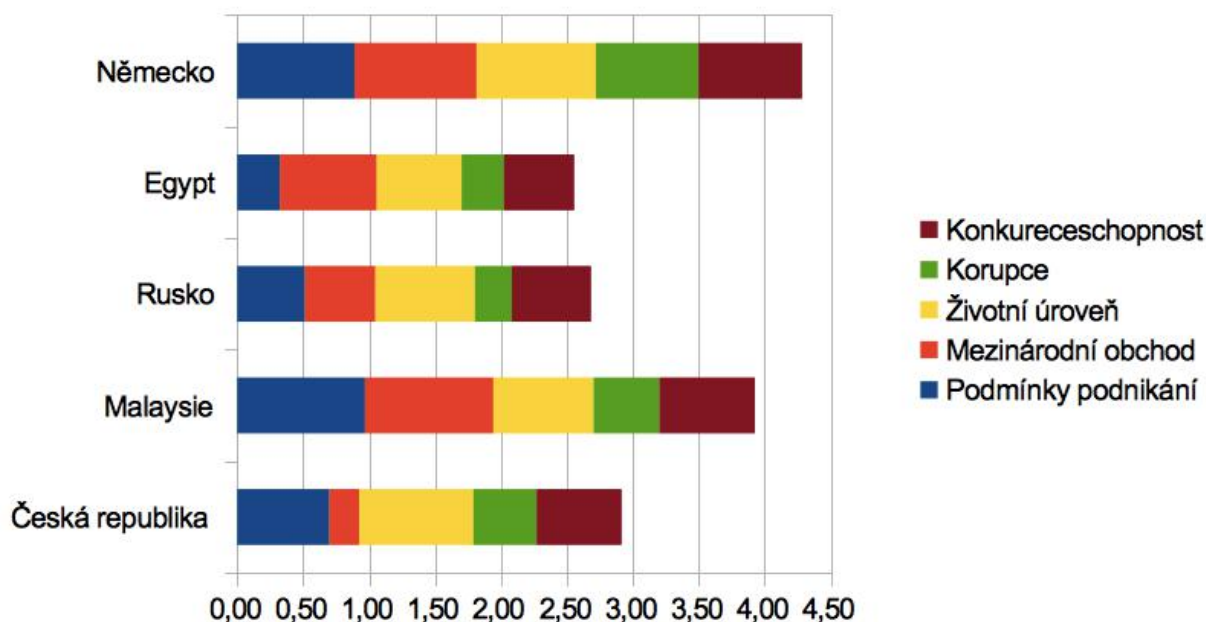
³¹ Transparency international. [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z:

<http://www.transparency.org/>

³² Doing business. [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z:

<http://www.doingbusiness.org/rankings>

Graf č. 1: Celkové hodnocení s převedenými hodnotami

Zdroj: Transparenci international, Světová banka, Online, 2014

Na grafu je znázorněno, že nejlepší podmínky jsou nabízeny v Německu, nejhorší v Egyptě. Egypt má velice nestabilní politickou situaci, proto nejvíce zaostává v podmínkách podnikání. Německo je na tom ve většině oblastí nejlépe. Malaisie je umístěna celkově druhá, ve světovém měřítku je umístěna na 6. místě v podmínkách podnikání, následkem toho má i čilý mezinárodní obchod a konkurenceschopnost. Rusko je známo velkou mírou korupce, podprůměrné je i v podmínkách podnikání. Česká republika je do grafu zařazena pro porovnání a lepší představitelnost.

3.4.2 Byrokracie

Tabulka č. 2: Byrokratická náročnost (0-10) MINIMALIZACE

	Puma americká	Tarbík egyptský	Holub domácí	Fretka domácí	Lemur katta
	8	4	5	4	9
	9	5	6	4	10
	7	3	7	3	8
	4	3	2	1	5

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Byrokracií je myšlena časová i finanční náročnost vyřízení dokumentů k zásilce zvířat. Je sem zahrnuta komunikace se zákazníkem, kalkulace ceny, čas věnovaný práci na dokumentech, veterinárních osvědčeních, ale i čas, který je institucemi věnován na zpracování náležitostí. Dále je zde zahrnut čas strávený zjišťováním nových informací pro import či export s danou zemí a výpočet předpokládaných a reálných nákladů zásilky.

Z tabulky bude vybráno nejvyšší hodnocení, tedy největší náročnost. Je to obchod Rusko - lemur katta. Lemuři jsou řazeni mezi primáty, což jsou zvířata s nejvíce nemocemi přenositelnými na lidi a proto jejich transport podléhá nejvyšším veterinárním nárokům. Lemur má nákladné sérologické vyšetření před odesláním, které probíhá minimálně 30 dní. Zahrnuje krevní testy i každodenní měření tělesné teploty. Spadá pod úmluvu CITES, musí být tedy vyřízeny dokumenty příslušnými úřady. Tito primáti jsou náchylní i vůči teplotě prostředí, musí být přepravováni při teplotě nad 20°C, zásilku je tedy ideální plánovat v teplé části roku, protože i při značné opatrnosti může být zvíře v boxu podchlazeno například průvanem nebo přesunem mezi dopravními prostředky. Lemuři musejí být každých 6 hodin krmeni, proto je nutné zajištění péče i během přepravy. Jedinci mohou být přepravováni v boxu po 1 ks, lemuři jsou skupinová zvířata a oddělení snášejí špatně, proto se při vytváření boxu musí i toto zohlednit. V neposlední řadě jsou to velice inteligentní

divoká zvířata, jsou tedy extrémně vnímaví na stres. Každý bod musí být ošetřen a musí k němu být přístupováno individuálně, což je náročné na čas a posléze i finance.

Z pohledu na Rusko vychází tato kombinace nejnáročněji z následujících důvodů. Rusko má jiné písmo, dokumenty musejí být překládány, těžko se shánějí informace. V Rusku je kladeno nejvíce podmínek na vyšetření, nutně musí být doložena registrační čísla rodiny exempláře v zásilce. Důležitá je i kvalita letiště, kterou není možno porovnat např. se zázemím pro zvířata na letišti Frankfurt v Německu. Zdá se to jako banální záležitost, ale pokud zvíře bude nezodpovědným ruským zaměstnancem letiště vyloženo jako poslední nebo bude někde zapomenuto, zvíře prochladne a může lehce i během přepravy zemřít. Nebo pokud dojde ke ztrátě dokumentů, zvíře čeká na letišti a i pro nás je to další čas zařizováním. Za zvíře až do předání zákazníkovi zodpovídá odesílatel, tedy ztráta bude odražena na naší straně, musí být tedy postaráno, aby tyto situace nenastaly. Rusko je zemí s největší korupcí v naší sledované skupině. Ta je zde, bohužel, vítanou záležitostí, protože se vstupem zvířat do Ruska bývají největší problémy. Ruskému úředníkovi se nezdá maličkost a pošle zvíře na měsíc do letištní karantény. Je to další náklad pro nás, stresor pro zvíře. V té chvíli oduševnělý zákazník přiloží ruku k dílu a může si zvíře díky korupčnímu jednání ihned odvést.

Oproti tomu Německo – fretka. Je logické, že při převozu domácího mazlíčka, fretky, do sousedního státu, je dostačující pouze pas zvířete s platným očkováním a mikročipem, vše může být ihned zajištěno u soukromého veterinárního lékaře. Z toho důvodu náročnost je ohodnocena nejnižší hodnotou z tabulky.

Všechny tyto problémy okolo zásilky jsou řazeny mezi byrokratické, protože stojí čas a úsilí. Toto je zhodnoceno v obchodní příručce

3.4.3 Přepravní náklady

Tabulka č. 3: Přepravní náklady 1ks MINIMALIZACE

Suma přepravovaných ks	1ks	100ks	10ks	10ks	1ks
	Puma americká	Tarbík egyptský	Holub domácí	Fretka domácí	Lemur katta
	37 000,00 Kč	130,00 Kč	1 300,00 Kč	1 100,00 Kč	13 000,00 Kč
	43 000,00 Kč	110,00 Kč	690,00 Kč	950,00 Kč	10 000,00 Kč
	22 000,00 Kč	120,00 Kč	700,00 Kč	1 000,00 Kč	9 800,00 Kč
	15 000,00 Kč	65,00 Kč	520,00 Kč	450,00 Kč	4 200,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Druhým faktorem, kterým je ovlivňován obchod, jsou přepravní náklady. Jsou zde obsaženy všechny náklady spojené s pohybem zásilky. Jmenovitě – přepravní boxy, přepravní prostředky, licence na průvodce zásilky, licence na automobil, spotřeba pohonných hmot, práce a cena letecké dopravy.

Ve všech námi sledovaných zemích jsou zvířata přepravována letecky a částečně automobilem, v Německu pouze automobilovou dopravou. Aby srovnání bylo reálné, cena je spočítána na běžně přepravované množství daného druhu a následně převedena na 1 kus. Pokud by byly počítány náklady vždy pro 1 přepravovaný kus, cena by byla zkreslena, protože jsou zde fixní náklady přepravy – minimální váha/objem a provize pro speditérskou firmu u letecké dopravy, amortizace auta, PHM a práce řidiče u automobilové přepravy.

Přepravní náklady jsou tvořeny dvěma nejcitelnějšími položkami – boxy a cena přepravy. Boxy jsou pro každý druh zvířete jiné, IATA je zkratka mezinárodní asociace leteckých přepravců, kterou je specifikován a publikován v příručce odpovídající box, kontejner pro převážený druh. Při rozhodnutí, že bude převážena puma, musí pro ni být zhotoven na zakázku přepravní box dle IATA předpisů a její aktuální velikosti. Předpisy

IATA jsou při přepravě chráněna nejen zvířata, ale i lidé. Pokud by obchodníkem nemusely být dodržovány žádné podmínky, mohlo by se stát, že bude chtít ušetřit na nákupu boxu a ten bude zhotoven pouze ze dřeva místo plechu. Zásilka s pumou bude zpožděna s čímž obchodník nepočítal, drápy nervózní pumy bude pokořeno dřevo a na letišti uteče. Proto je nutné, aby zde předpisy pro přepravu byly. Cena na zakázku zhotovené svařované plechové bedny je sice vysoká, ale nejsou tím převýšeny náklady, které by musely být vynaloženy na její dopravu zpět, tedy většina boxů je kalkulována na faktuře zvlášť a klientovi zůstávají.

Druhou podstatnou položkou je cena dopravy. Jsou přepravována živá zvířata, ale chceme mít z obchodu zisk, tedy musí být nalezen kompromis mezi délkou přepravy, pohodlím zvířete a cenou. Zvířata do Německa budou přepravována pouze pozemní cestou, je to nejlevnější, nemusí být tolik zohledněna velikost boxu a zvíře je přepravováno nejkratší možnou dobu. Cena dopravy je při aktuálním kurzu a ceně PHM mezi 9-12 Kč/km středně velkým automobilem.

Zvířata na delší cestu musí být zaslána kombinovanou dopravou, na letiště automobilem a dále letadlem. Letecky zvířata cestují jako Cargo, tedy jsou převážena jako náklad bez doprovodu osoby. Je jim věnována zvýšená pozornost a na každém letišti jsou o nich informováni a manipuluje se s nimi prioritně. Při překladi na jiné letadlo jsou zde zkontrolována a dle potřeby napojena a nakrmena. To je zajištěno speditérskou firmou, které za to bylo zapláceno. Provize těchto firem je počítána od 4000 Kč za zásilku.

Z tabulky je patrné, že ne vždy je určující pro cenu vzdálenost. Ceny osobních letenek jsou také u každé dopravní společnosti jiné, u Cargo přepravy je to obdobné. Pro porovnání bude vybráno Rusko a Egypt, kde je vidno, že cena u malé zásilky je obdobná, ale u velké (puma) je cena do Ruska skoro dvojnásobná. Je to dáno smluvními vztahy mezi speditéry a leteckými společnostmi. Letecké společnosti mají své obchodní strategie a zde se jedna odrazila, Ruskem je poskytována množstevní sleva skoro minimální.

Kalkulace ceny letecké přepravy nám může být sdělena na zažádání dopředu, orientačně si ji můžeme spočítat sami. Účtováno je za váhu nebo objem, rozhodne se podle toho, které číslo je větší. Objem musí být přepočítán dle násobku stran v cm děleno 6000. Pak je porovnána reálná váha s váhou objemovou. Pro orientaci je účtováno kolem

260kč/kg. Vždy je dobré se na cenu informovat na více letištích. Důkazem toho je paradox, že doprava do Malajsie vychází nejlevněji z letiště v Amsterdamu i s náklady na automobilovou dopravu oproti dopravě z letiště přímo v Praze.

3.4.4 Náročnost na stres a úmrtnost

Tabulka č. 4: Náročnost na stres a úmrtnost (0-10) MINIMALIZACE

	Puma americká	Tarbík egyptský	Holub domácí	Fretka domácí	Lemur katta
	7	7	7	6	10
	6	8	6	4	9
	5	9	7	5	8
	4	6	3	2	5

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Stres a úmrtnost zvířat je rizikový faktor. Musí s ním být při obchodu počítáno. Samozřejmě doufaje, že se mu je vyvarováno. Aby nenastal nebo nastal v co nejmenší míře, nesmí být podceňena příprava cesty. Obzvláště velký důraz musí být kladen na pohodlí zvířat, aby měla dostatek prostoru. Pokud bude například investováno o trochu více za přepravu většího boxu, může nám to být vráceno 0 % úmrtností zvířat během přepravy. Bedna zase nesmí být moc velká, aby se zvíře cítilo bezpečně. Je to alchymie, která je každým zvířetem preferována jinak. Ideální je zvíře pozorovat nebo se zeptat při jeho nákupu, na co je zvyklé a pokusit se mu vytvořit obdobné podmínky na přepravu.

Tlak na zvíře ale nekončí cestou, zvíře přijde do nového prostředí, nové klima, nemoci, jedinci, potrava i zacházení. To vše je pro něho nové a musí si na to zvykat. Často zvíře musí do karantény. Příkladem z tabulky bude vybrán tarbík, který je zvyklý žít na Egyptské Sahaře a bude importován do Evropy. Je to pro něho obrovská změna. Tarbíci jsou pouštní hlodavci zvyklí na naprosté sucho a sterilitu (UV), nepijí, pouze olizují ranní

rosu, potrava je velice chudá. Zvíře bude přepraveno z Egypta do ČR a umístěno do karantény. Bude importován ze země mimo EU, je tedy vyžadována 30 denní izolace. Pro tarbika je to velice náročné, poprvé v životě je v kontaktu s lidmi a je na něj působeno novým prostředím, které nikdy nebude tak dokonalé jako saharská poušť. I když budou podniknuty všechny kroky, aby se zvíře cítilo dobře, občas to nemusí být dostačující, zvíře zemře a i s tím musí být v obchodu počítáno.

Při přepravě je usilováno o eliminování co nejvíce možných stresorů, zejména délku přepravy. Tabulkou je znázorněno, že nejméně je stres působen na Německo - fretka. Fretka je domestikované zvíře, je na ruch a kontakt s lidmi trénovaná. Je to šelma, nemusí být krmena každý den a není ohrožena střevní kolikou při omezeném pohybu jako například býložravci. Fretky dokonce mají rády malé prostory a spí 20 hodin denně, proto jim cestování moc nevádí. Německo je nejbližší destinace ze sledované skupiny, zvíře je přepravováno pozemní komunikací nejkratší čas. V novém prostředí je rychle adaptováno, protože mu minulé může být dobře nasimulováno. Proto je stres a úmrtnost na nejnižší hodnotě z tabulky.

3.4.5 Obchodní přírážka

Tabulka č. 5: Obchodní přírážka

	Puma americká	Tarbík egyptský	Holub domácí	Fretka domácí	Lemur katta
	-25%	7%	502%	530%	86%
	78%	23%	127%	189%	133%
	12%	-484%	305%	21%	x
	25%	121%	50%	100%	-30%

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Poslední, z ekonomického hlediska nejdůležitější, je obchodní přírážka. Pro názornost bude vybrána procentuální, protože vybraná zvířata mají různé nákupní ceny a přehled by nebyl porovnatelný, pokud by byla vyjádřena v korunách. Obchodní přírážka je ukazatel zisku, v procentech je ziskem vůči vloženým nákladům.

Obchodní přírážka OP Kč = prodejní cena – nákupní cena

OP % z nákladů = (obchodní přírážka OP Kč / náklady) x 100%

V tabulce jsou zachyceny obchodní přírážky pro export z ČR do dané země. V případě, že komodita byla v importní zemi levnější nežli v ČR, byla použita obchodní přírážka v záporné hodnotě. V jednom případě nebylo možno získat informace k prodeji druhu v dané zemi, proto bylo použito x.

Při pohledu na tabulku je možno spatřit značné rozdíly mezi obchodními přírážkami v rámci určité země i druhu. Je pravidlem, že v Rusku a Německu bývá drtivá většina zvířat dražší nežli u nás v ČR, to ale zároveň neznamená, že nemá ekonomický smysl prodeje zvířat tam. Je to jen jistý předpoklad, pro který je potřeba další zkoumání. V obchodní přírážce je zohledněna prodejní hodnota ceny zvířete, cena na faktuře. Do této ceny musí být ale skrytě započítány dva faktory – byrokracie a stres, úmrtnost. Tyto byly ohodnoceny v předchozích kapitolách. Zákazníkovi nemůže být fakturován náš čas, klientovi je jedno, zda bude vyřízena zásilka v 1 dni nebo bude řešena měsíc. To samé může být řečeno o stresu a úmrtnosti, za zvíře do fyzického přijetí zákazníkem zodpovídá odesílatel, tedy musí být počítáno i s pesimistickou variantou v prodejní ceně, aby nebylo dosaženo ztráty. Vše je započítáno do prodejní ceny zvířete. Tedy i když jsou zvířata v Německu a Rusku prodávána za vyšší cenu, tato cena může být díky velké obchodní přírážce překonána a my zvíře neprodáme. V tabulce jsou uvedeny hodnoty za realizovatelné obchody, tedy takové obchodní přírážky, za které by klient byl zvíře ochoten koupit a my schopni prodat se ziskem.

Náklady na dopravu jsou z pravidla fakturovány zvlášť, zákazník má větší přehled, za co přesně platí. Občas, když se jedná o zásilku, která má větší rizika, a tedy by musela být navýšena prodejní cena, může být se zákazníkem domluveno, že budou zvířata nakoupena levněji (s nižší obchodní přírážkou), takzvaně FOB – free on board. V překladu

vyplaceně na palubu. Což znamená, že zvířata budou námi dovezena na letiště a ve chvíli, kdy budou předána speditérské firmě (na palubu) všechna rizika a náklady dopravy přecházejí na příjemce. Je to v důsledku mnohem jednodušší, všechny náklady nebudou rozepisovány na fakturu, pouze bude dána cena FOB a zákazník bude přesně obeznámen, za kolik bude zásilka prodána a nemůžou mu z naší strany být účtovány žádné další náklady. Zákazník s přepravní společností domluví cenu sám a nemusí slepě důvěřovat prodejci, že jím nebude náhodou přeplácena.

Zanalyzováním si tabulky je vidno značné rozdíly, ty jsou způsobeny trhem a konkurencí na něm viz Malajsie – holub. V ČR je velkým koníčkem starších pánů chovat holuby, jezdí s nimi na výstavy a toto hobby zde má tradici. Plemen je tolik, že se často jmenují po městě v jehož okolí byla vyšlechtěna. U nás je mnoho kusů od každého plemene a cena se pohybuje kolem 400kč za pár, což je cena u kvalitních jedinců hodnocených na soutěži známkou výborný. V Malajsii mají stejný koníček, nebo chceme-li sběratelství, ale jsou tam zastoupena také pouze lokální plemena. Námi jim bude dovezeno raritní plemeno z ČR, kde se mohou stát prvním chovatelem, který jej vlastní a začít s odchovem holoubat a ty za velkou cenu budou prodávána dalším chovatelům, a tím vydělá značné peníze, než bude cena snížena na cenu běžnou za lokální plemeno. Od nás je dodáváno pouze jednomu klientovi, ten má na česká plemena monopol. Při tomto potenciálu je nám umožněno si dovolit velkou obchodní přírážku, protože klient o holuby má opravdu velký zájem a nebojuje s konkurencí se stejným zbožím ani zde nejsou žádné blízké substituty, každým je vyžadováno konkrétní plemeno. Raritních plemen u nás máme spoustu, takže zákazník může být uspokojován tak dlouho, dokud naše know-how nebude objeveno jiným obchodníkem a nedonutí nás vstupem do odvětví snížit cenu.

K dokonalosti to bylo dovedeno v Malajsii u fretek. Je zde zastoupen pouze jeden výhradní chovatel, který prodává kastrováná mláďata, tedy cena fretek v Malajsii není snižována, pouze značnou reklamou a propagací narůstá. Tento chovatel je tedy monopolem a pro snížení nákladů dováží levné evropské fretky. Toto může být využito pouze pokud fretkám, jejich zbarvení a dalším parametrům je náležitě rozuměno a zákazníkovi jsou nabízeny pouze kvalitní kusy a „barevné novinky“. Tímto je vám dána výhoda nad konkurencí, která o fretkách nic neví a nemohou tak být vyselektováni kvalitní kusy.

Jako poslední je vybrán Egypt – tarbík. Jak již bylo vysvětleno, tarbík je původem z Egypta, přírážka -484 % je prodělečná obchodní přírážka pokud by byl tarbík vyvážen z ČR do země jeho původu. To je bezpředmětné, ale pokud bude obchod obrácen v import do ČR, může být dosaženo příjmného zisku.

3.1 Dotazníkové šetření

V práci byla použita metoda primárního výzkumu formou dotazníkového šetření. V prvé řadě byl vytvořen dotazník, vyzkoušen pilotní provoz a následně byl osloven vzorek respondentů s cílem zjistit jejich povědomí a názor o chovu exotických zvířat.

Dotazník byl vytvořen pomocí webové dotazníkové aplikace Survio.com. Odkaz na vytvořený dotazník byl rozšířen mezi respondenty prostřednictvím sociálních sítí, osobního dotazování a e-mailu. Obsahem bylo 6 otázek (s dílčími podotázkami), které se kromě věku, pohlaví a dosaženého vzdělání, týkaly emocionálního vztahu vůči chovu exotických zvířat, všeobecnému povědomí o jejich problematice, zkušenostem s vlastnictvím takových zvířat, povědomí o úmluvě CITES a názoru na zoologické zahrady. Dotazník byl vyplněn celkově 135 respondenty ve věkovém rozpětí zařazeném do 3 věkových skupin v rozmezí 30let.

3.1.1 Otázky dotazníku

- A. • *Vaše pohlaví? (odvozená otázka pro statistické testy)*
- B. • *Váš věk? (odvozená otázka pro statistické testy)*
- C. • *Vaše pohlaví a věk?*
- D. • *Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

D1 Bez vzdělání nebo neúplné základní vzdělání

D2 Základní

D3 Střední bez maturity

D4 Střední s maturitou

D5 Vyšší odborné

D6 Vysokoškolské – bakalářský titul

D7 Vysokoškolské – magisterský titul

D8 Vysokoškolské – doktorský titul nebo vyšší

E. • Znáte někoho ve vašem okolí, kdo by vlastnil exotické zvíře? (Ano X Ne)

F. Jaké zvíře si myslíte, že nepatří do privátních rukou (osobního vlastnictví chovatele)? (Více možných odpovědí)

• F1 (Sloni a podobně velká zvířata)

• F2 (Nedomestikované kočkovité šelmy)

- F3 (Domestikovaná zvířata mimo hospodářských)

- F4 (Primáti a podobná vysoce inteligentní zvířata)

- F5 (Chránění papoušci (ne andulka, kanárek, apod.))

- F6 (Hospodářská zvířata)

G. Rozhodněte o správnosti tvrzení. (Ano X Ne)

- G1 Víím, kde bych si mohl exotické zvíře opatřit.
- G2 Mám rád zoologické zahrady.
- G3 Myslím si, že by lidé měli mít zkoušky (něco jako řidičské oprávnění) na držení živých zvířat.

- G4 Myslím, že zvířata mají dostatečnou ochranu státu. (zákony jsou nastaveny správně)
 - G5 Mám povědomí co znamená úmluva CITES. (povědomí = vím, že se to týká ohrožených druhů zvířat)
 - G6 Mám rád cirkusy.

- G7 Veterinární kontrola 1x ročně v místě chovu zvířat je dostatečná.

- G8 Souhlasím s komerčním využíváním ohrožených zvířat. (Chov pro zisk, obchodování s nimi, show, apod.)

H. Co si myslíte o chovu nebezpečných zvířat? (Více možných odpovědí)

- H1 Nevadí mi to.
- H2 Myslím, že chovat takové zvíře mělo spadat do rozhodovacích kompetencí každého města.

- H3 Lidé by měli mít povolení na chov obdobně jako když drží zbraň (zbrojní průkaz).
- H4 Zakázal bych úplně chov takových zvířat zájmovým chovatelům.
- H5 Jsem pro zákaz chovu bojových plemen psů.
- H6 Myslím, že aktuální zákony této problematiky jsou nedostačující.

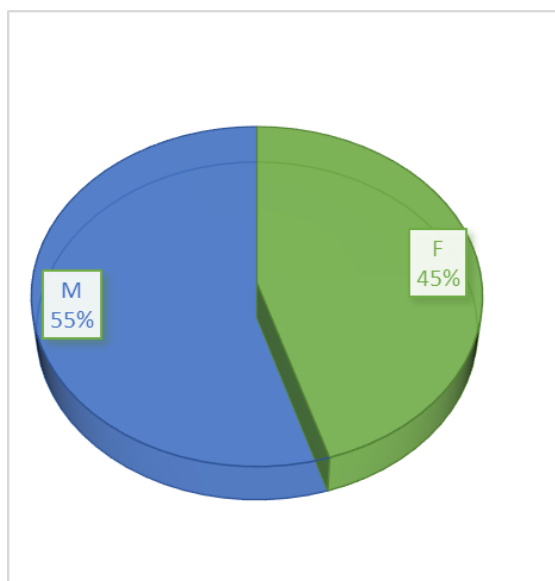
3.1.2 Analýza odpovědí na jednotlivé otázky

Celkem bylo odpovězeno 135 respondenty, což lze považovat za statisticky významný vzorek. Dále je uvedeno vyhodnocení pomocí četnosti jednotlivých odpovědí přes všechny respondenty a komentář výsledku:

Četnost odpovědí všech respondentů:

A. Vaše pohlaví?

Graf č. 2: Rozdělení pohlaví respondentů

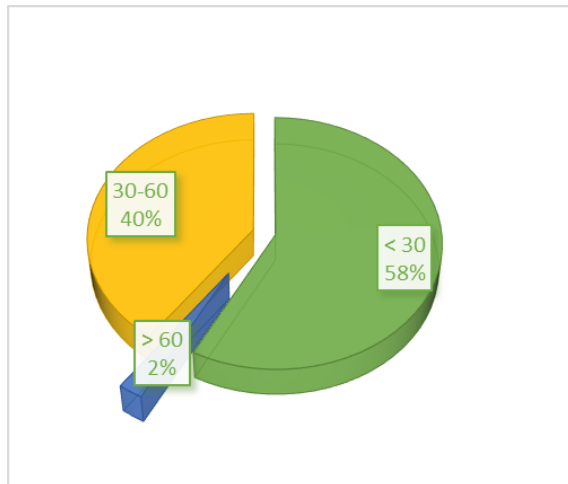

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Poměr mužů a žen mezi respondenty je vyvážený, což je významné pro správnost hodnocení.

B. Váš věk?

Graf č. 3: Rozdělení věku respondentů

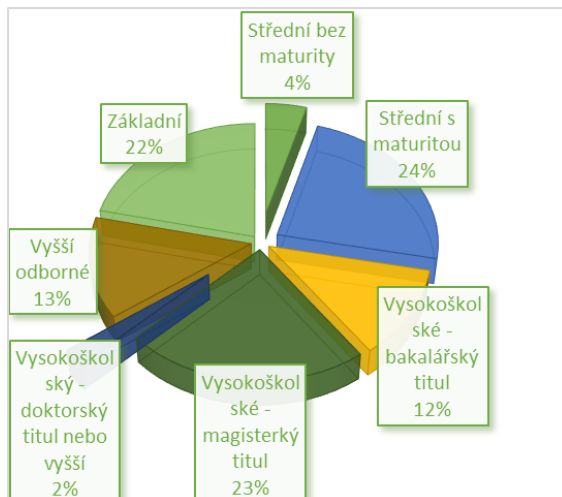

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Zde je vidět malé zastoupení respondentů vyššího věku, což jistě ovlivňuje četnosti odpovědí na další otázky. Na tuto skutečnost je brán zřetel během dalšího hodnocení.

D. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Graf č. 4: Vzdělání respondentů

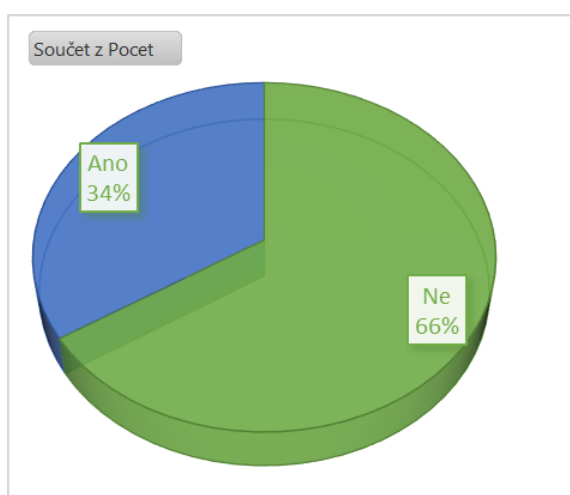

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Vidíme, že většina respondentů má vysokoškolské vzdělání, což je nutné brát ve vyhodnocení taktéž v potaz.

E. Znáte někoho ve vašem okolí, kdo by vlastnil exotické zvíře?

Graf č. 5: Odpovědi na otázku E

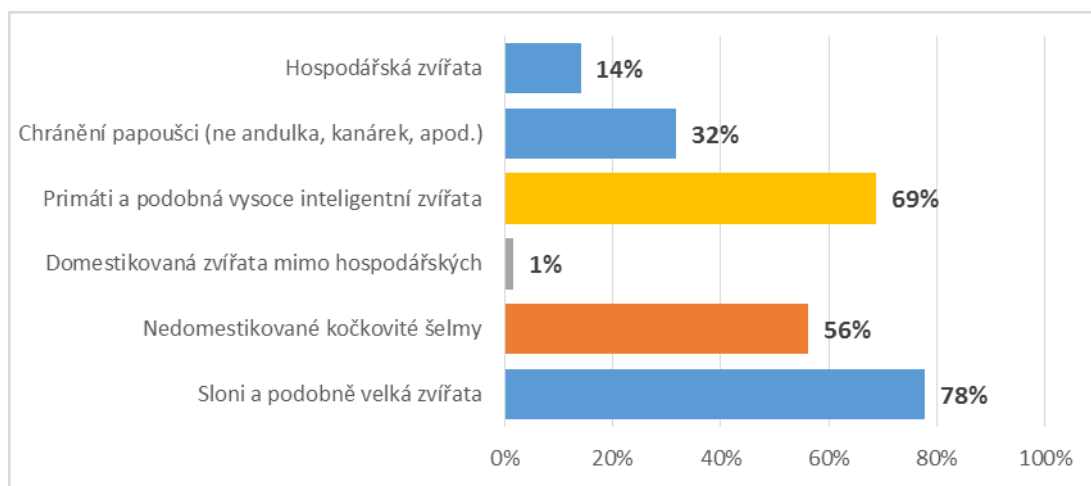

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Výsledek svědčí o tom, že systém v ČR je nastavený kladně pro chov exotických zvířat v osobním vlastnictví.

F. Jaké zvíře si myslíte, že nepatří do privátních rukou (osobního vlastnictví chovatele)?

Graf č. 6: Odpovědi na otázku F

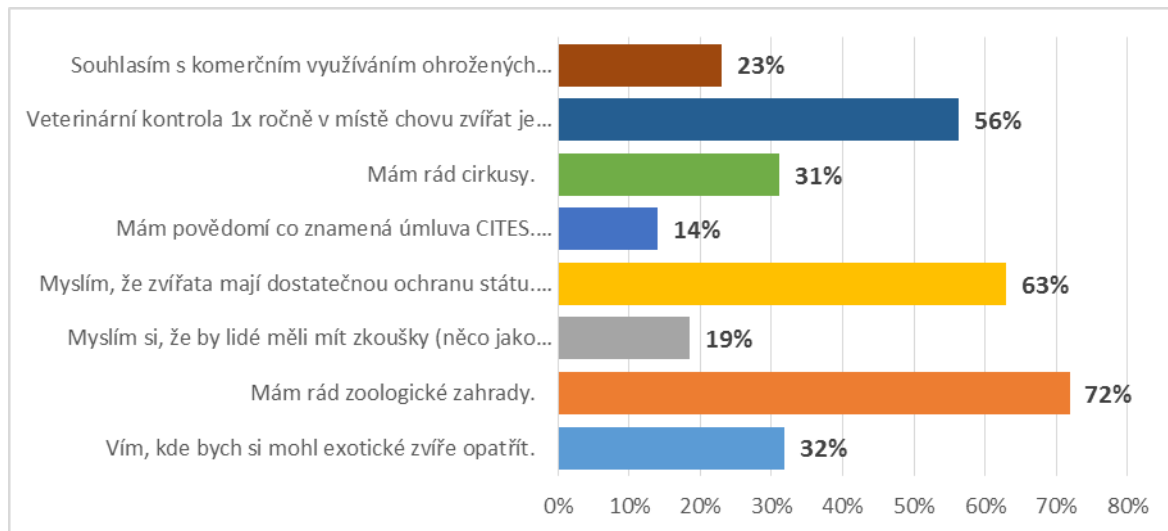

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Výsledek je celkem vyvážený. Většina respondentů si myslí, že exotická zvířata nepatří do privátních rukou soukromých chovatelů. Nejvíce respondentů se domnívá, že by soukromníky neměli být drženi sloni a velká zvířata, dále primáti a další vysoce inteligentní zvířata, na třetí příčce byly umístěny kočkovité šelmy a poslední byli papoušci. Zajímavé je, že celých 14% respondentů se domnívá, že by v soukromém vlastnictví neměla být hospodářská zvířata.

G. Ohodnoťte dle subjektivního pocitu následující tvrzeními.

Graf č. 7: Kladné odpovědi na subjektivní hodnocení výroků

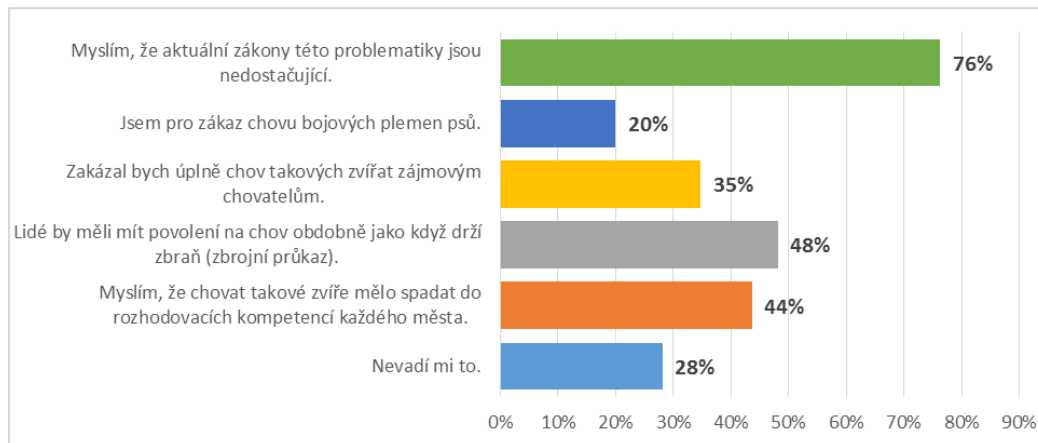

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Z výsledku je patrné, že respondentů je dost negativně vnímáno pro komerční využívání chráněných zvířat. Například pouhých 31% dotazovaných vyplnilo, že má rádo cirkusy, toto může být ovlivněno nejen vnímáním držení zvířat, ale i nějakou špatnou zkušeností s jinými službami. Povědomí o úmluvě CITES má pouhých 14% respondentů, což je oproti faktu, že 32% ví kde by si zvíře mohla opatřit v celku alarmující. Pětina respondentů by si přála, aby na držení lidé museli mít zkoušky na držení živých zvířat všeobecně.

H. Co si myslíte o chovu nebezpečných zvířat? (více možných odpovědí)

Graf č. 8: Odpovědi na otázku H

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Komentář: Až alarmující je odpověď na otázku H1, kde si celých 76% respondentů myslí, že aktuální legislativa této problematiky je nedostačující, je možné, že nízké povědomí o odvětví, spojené s neustálými kauzami v médiích, má za následek toto mínění. Více nežli pětina respondentů chov nebezpečných zvířat nevadí vůbec. Polovina lidí si myslí, že by na taková zvířata měli mít lidé povolení, nyní tomu tak je pouze u druhů vyžadující zvláštní péči, a to z důvodu ochrany především zvířat a ne lidí.

3.1.3 Testování závislosti jednotlivých otázek

K testování závislosti je použit Pearsonův chí-kvadrát test (tzv. test dobré shody), kterým je testována hypotéza, zda jsou dvě náhodné veličiny nezávislé. Jako náhodná veličina je považována každá z otázek, kde je možná pouze jedna odpověď, nebo v případě otázek s možností zvolit více odpovědí, je považována za náhodnou veličinu každá z odpovědí. Testované náhodné veličiny jsou v seznamu s otázkami označeny symbolem ●. Pro každou kombinaci dvou náhodných veličin je proveden test, jehož výsledkem je procentuální hodnota **p**. Pokud je hodnota **p** menší než zvolená hladina spolehlivosti **α** , tak je hypotéza zamítnuta. Při hladině spolehlivosti **$\alpha=5\%$** v následující tabulce je označeno, jaké náhodné veličiny, dle zvoleného testu, nejsou navzájem nezávislé.

Tabulka č. 6: Trojúhelníková matice s výsledkem testu pro všechny kombinace

	A	B	C	D	E	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F6	G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	H1	H2	H3	H4	H5	H6
A	-	3%	0%	1%	2%	10%	77%	100%	100%	69%	100%	100%	98%	100%	72%	3%	100%	86%	15%	54%	30%	27%	32%	100%	57%	23%
B	-	-	0%	1%	63%	89%	29%	48%	48%	14%	77%	3%	34%	100%	0%	2%	20%	45%	46%	18%	47%	24%	12%	32%	65%	58%
C	-	-	-	0%	13%	30%	14%	83%	49%	11%	33%	4%	65%	65%	0%	3%	29%	74%	17%	37%	36%	21%	26%	62%	63%	47%
D	-	-	-	-	56%	36%	97%	3%	10%	69%	11%	5%	71%	71%	27%	57%	25%	36%	86%	45%	5%	13%	8%	3%	18%	29%
E	-	-	-	-	-	32%	88%	22%	21%	40%	100%	6%	6%	15%	100%	4%	61%	64%	38%	100%	30%	5%	81%	18%	22%	12%
F1	-	-	-	-	-	-	0%	100%	0%	64%	87%	98%	98%	37%	27%	87%	87%	41%	7%	49%	1%	2%	42%	40%	100%	10%
F2	-	-	-	-	-	-	-	100%	5%	63%	69%	39%	39%	97%	5%	90%	69%	67%	2%	69%	13%	19%	17%	14%	100%	30%
F3	-	-	-	-	-	-	-	-	100%	83%	65%	83%	83%	14%	4%	100%	100%	18%	37%	94%	100%	100%	51%	77%	86%	97%
F4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%	65%	65%	100%	89%	26%	75%	82%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	18%	0%
F5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41%	47%	47%	32%	100%	100%	19%	40%	5%	100%	0%	39%	8%	8%	61%	1%
F6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19%	8%	8%	53%	21%	56%	40%	55%	50%	8%	55%	19%	27%	42%	8%
G1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7%	49%	9%	0%	10%	91%	30%	100%	39%	66%	100%	61%	76%
G2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9%	57%	53%	0%	97%	0%	61%	26%	94%	91%	32%	100%
G3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30%	100%	73%	80%	35%	79%	85%	81%	100%	41%	100%
G4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78%	100%	63%	100%	57%	82%	57%	100%	50%	49%
G5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75%	92%	100%	100%	100%	86%	65%	66%	100%
G6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75%	0%	100%	42%	40%	73%	100%	50%
G7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69%	0%	1%	9%	46%	100%	0%
G8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92%	10%	52%	100%	88%	94%
H1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%	0%	5%	0%
H2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4%	1%	32%	0%
H3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%	0%
H4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%
H5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14%
H6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

V tabulce je možno nalézt mnoho kombinací otázek, které jsou dle testů podezřelé ze vzájemné závislosti. Některé z nich jsou dále zmíněny pro zajímavost a na některé z nich se práce zaměří a pokusí se je interpretovat pro účely průzkum veřejného mínění.

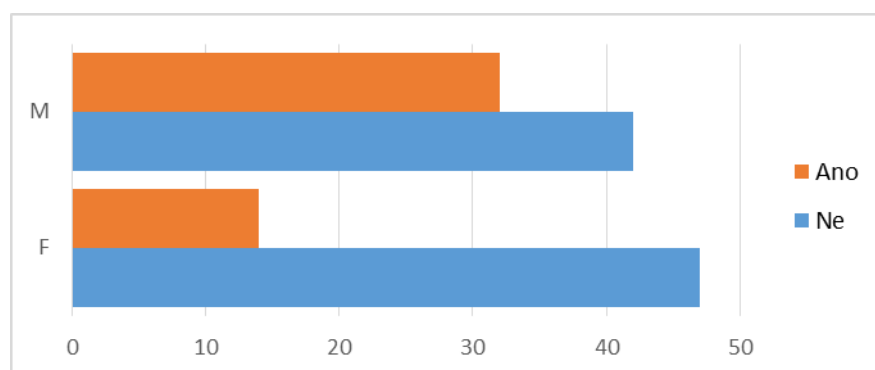
Závislosti (A,C) a (B,C) je zřejmá vzhledem k tomu, že se jedná o odvozené otázky.

Závislost (A,B), tedy pohlaví na věku, zase napovídá o nehomogenním výběru respondentů.

Závislost (D,A/B/C) poukazuje na závislost pohlaví/věku a vzdělání, což je všeobecně známý fakt.

Závislost (A,E) poukazuje na zajímavý fakt, že se muži pohybují v odvětví exotických zvířat mnohem častěji než ženy.

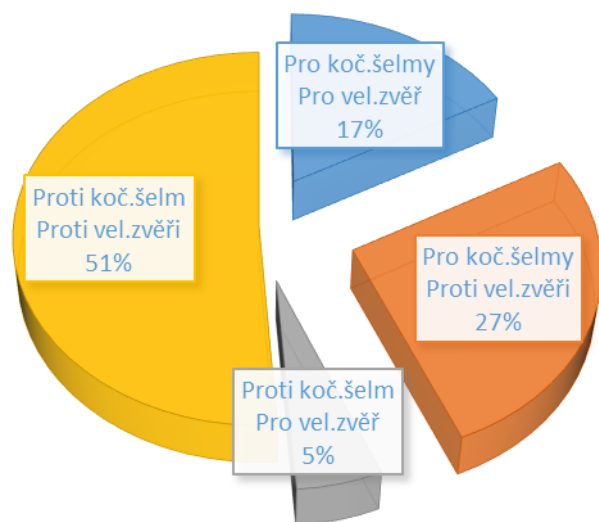
Graf č. 9: Rozložení odpovědí a závislost otázek A,E

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Závislost (F1,F2) ukazuje, že odpůrci privátního chovu velké zvěře (např. slona) zpravidla také odsuzují chov nedomestikovaných kočkovitých šelem.

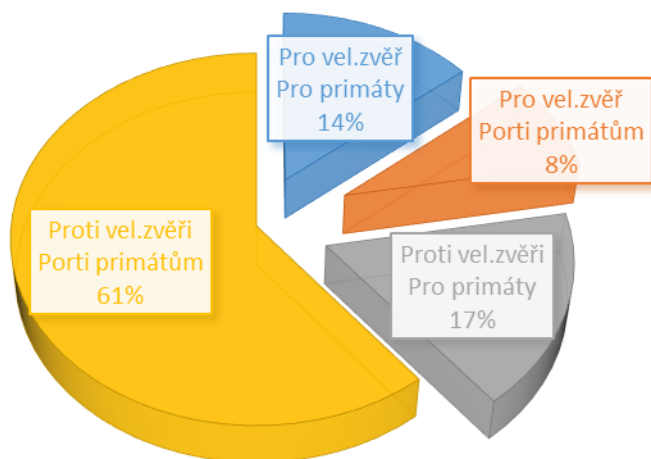
Graf č. 10: Rozložení odpovědí a závislost otázek F1,F2

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Závislost (F1,F4) poukazuje podobně jako předchozí případ závislost názoru na chov primátů a velkých zvířat.

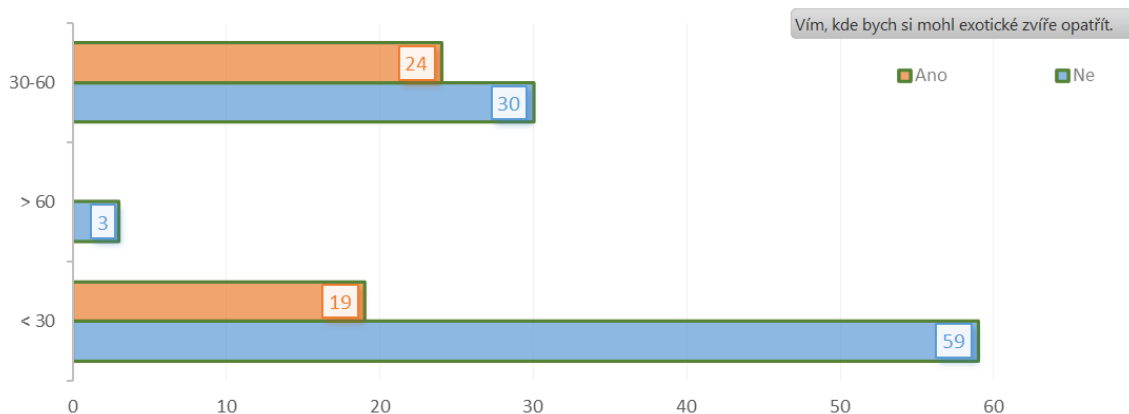
Graf č. 11: Rozložení odpovědí a závislost otázek F1, F4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Závislost (B,G1) upozorňuje na to, že lidé ve středním věku vědí nejlépe, kde opatřit exotické zvíře ve srovnání s ostatními věkovými kategoriemi.

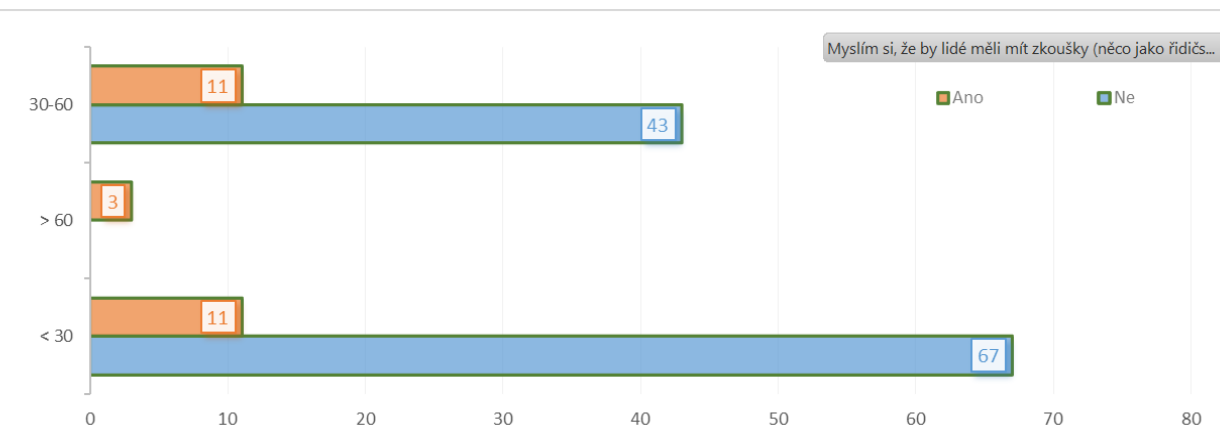
Graf č. 12: Rozložení odpovědí a závislost otázek B, G1

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Další obdobnou zajímavou závislostí je (B,G3), která poukazuje na více benevolentní názor mladších lidí na držení zvířat (nutnost skládat zkoušky pro oprávnění k držení zvíře).

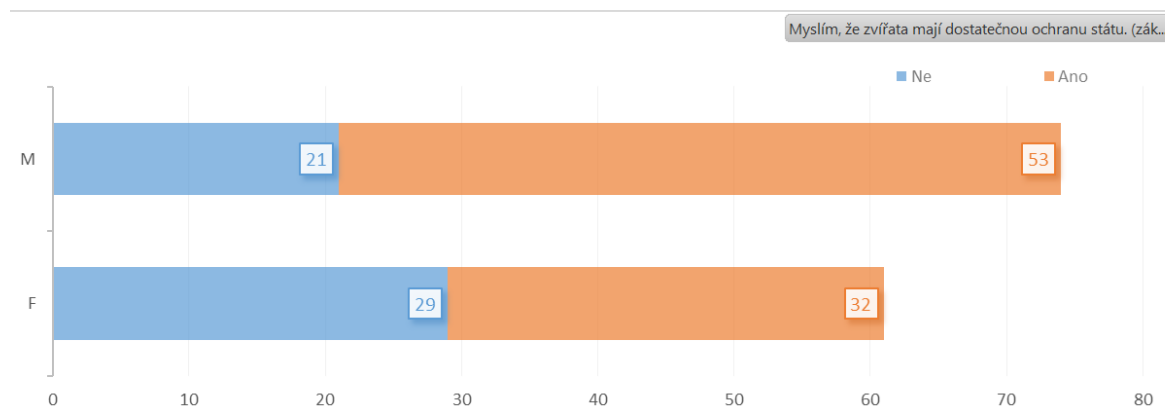
Graf č. 13: Rozložení odpovědí a závislost otázek B,G3

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Ze závislosti (A,G4) lze vyčíst, že muži více věří státu ohledně ochrany zvířat než ženy.

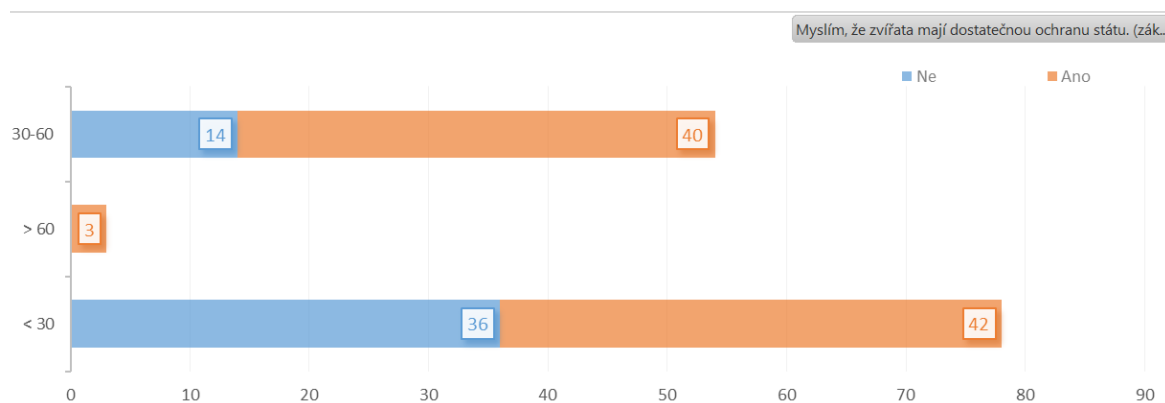
Graf č. 14: Rozložení odpovědí a závislost otázek A,G4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Kombinace (C, G3), podobně jako v předchozím případě, poukazuje na větší důvěru lidí středního věku ve stát, v oblasti ochrany zvířat.

Graf č. 15: Rozložení odpovědí a závislost otázek C,G3

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

Dále je možné v tabulce vyzorovat, že odpovědi na otázku H jsou navzájem závislé (H1-H6), což vyplývá z charakteru odpovědí, které se navzájem významně vylučují.

Závislost (D,H4) poukazuje na fakt, že lidé s nízkým vzděláním jsou výrazně více proti chovu nebezpečných zvířat.

Graf č. 16: Rozložení odpovědí a závislost otázek D,H4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2016

4 Výsledky a diskuse

4.1 Politika tvorby cen

V kapitole Politika tvorby cen bylo zjištěno, že ceny v tomto odvětví jsou tvořeny hlavně konkurencí. Tato konkurence je omezena bariérami vstupu do odvětví. Pokud je v zemi absence konkurence a nejsou vhodné žádné blízké substituty (u zvířat je tomu tak velmi obtížně), je to druh nedokonalé konkurence v nejčistší formě – monopol. Trh, na kterém je jedna firma výlučným prodejcem jedinečného statku a taktéž jí je cena vytvářena. Obchodní přírážka je zde tedy velmi vysoká, omezuje jí pouze koupěschopnost poptávky. Takový monopol je vidět v příkladech Malajsie – holub, fretka nebo import tarbík – Egypt. Monopol má obchodník pouze na konkrétní druh, neplatí, že monopoly jsou na celém trhu se zvířaty v dané zemi.

Oligopolní konkurence je podstatně častější čehož je důkazem, že cena v odvětví může být nabídkou ovlivněna. Ta je ale závislá na ostatních firmách v odvětví a zároveň obchodní přírážka není na úrovni mezních nákladů. Z těchto důvodů nemůže být hovořeno o dokonalé konkurenci. Závislosti cen v oligopolní konkurenci na mezinárodní úrovni jsou tak individuální, že nemohou být popsány hodnotami závislostí.

4.2 Veřejné mínění

Průzkum veřejného mínění na problematiku exotických zvířat byl učiněn v období od prosince 2015 do března 2016. Bylo v něm obsaženo 6 otázek (s dílčími podotázkami), které se kromě věku, pohlaví a dosaženého vzdělání, týkaly emocionálního vztahu vůči chovu exotických zvířat, všeobecnému povědomí o jejich problematice, zkušenostem s vlastnictvím takových zvířat, povědomí o úmluvě CITES a názoru na zoologické zahrady. Dotazník byl vyplněn celkově 135 respondenty ve věkovém rozpětí zařazeném do 3 věkových skupin v rozmezí 30let. Přes 30% respondentů dosáhlo vysokoškolského vzdělání, je tedy pravděpodobné, že četbou odborné literatury tak bylo navýšeno jejich povědomí o této problematice.

Cílem průzkumu bylo zjistit, jakou zkušenost lidé mají s držení těchto zvířat, zda se taková zvířata v jejich okolí vyskytují a jaký mají názor na jejich držení v privátních rukou soukromníků. Z důvodu zjištění informovanosti ohledně práva byly zařazeny otázky na povědomí o existenci úmluvy CITES a zda respondentům přijde aktuální ochrana jejich i zvířat jako dostačující.

Z výsledku průzkumu je patrné, že systém v ČR je nastavený kladně pro chov exotických zvířat v osobním vlastnictví. Ohledně otázky na osobní vlastnictví bylo odpovězeno celkem vyvážené, všeobecně je domněváno, že by ohrožená zvířata neměla patřit do rukou soukromníků. Sestupně od slonů po primáty, kočkovité šelmy a následně papoušků se 30%.

To může být souvislé s odpověďmi, ze kterých je patrné celkově dost negativní vnímání chovu pro komerční využívání chráněných zvířat. Například pouhými 31% dotazovaných bylo vyplněno, že má rád cirkusy, toto může být ovlivněno nejen vnímáním držení zvířat, ale i nějakou špatnou zkušeností s jinými službami. Povědomí o úmluvě CITES má pouhých 14% respondentů, což je oproti faktu, že 32% ví kde by si zvíře mohla opatřit v celku alarmující. Pětinou respondentů bylo zjištěno přání, aby držení živých zvířat všeobecně bylo posvěceno zkouškou.

Otázka ohledně chovu nebezpečných zvířat našla nespokojenost s aktuálně nastaveným systémem, kde pojem nebezpečné zvíře prakticky neexistuje. Zvíře je posuzováno pouze jako zvíře chráněné úmluvou CITES nebo zvíře vyžadující zvláštní péči. Pokud tedy nějaký chovatel vyrazí se svým krokodýlem nebo pumou na procházku, nemůže mu být nikým v takovém jednání bráněno, přičemž například pes musí mít náhubek a vodítko vždy a jedná se domestikované zvíře. Z toho jest vyvozeno, že legislativa je většinou respondentů hodnocena jako nedostatečná. Až polovinou lidí by bylo vítáno, když by chovatelé měli mít povolení ve smyslu licence.

Další zajímavé závislosti vyplynuly z testování závislostí otázek. Mělo by být vyzdvihnuto, že lidé s nízkým vzděláním jsou výrazně více proti chovu nebezpečných zvířat. Dále bylo zjištěno, že odpůrci privátního chovu velké zvěře (např. slona) je zpravidla také odsuzován chov nedomestikovaných kočkovitých šelem a mnoho dalších obsažených ve vyhodnocení dotazníků.

4.3 Doporučení

Autor práce, který je též odborníkem na problematiku chovu a obchodu s exotickými zvířaty, byl seznámen s šetřením veřejného mínění na problematiku držby a chovu exotických zvířat.

Z průzkumu je jasné, že mezi lidmi převládá nespokojenost s aktuálně nastaveným systémem, což je totožné s názorem autora. Lidem je umožněno libovolné pořízení zvířete, často je dostačující zřídit ubikaci, kterou zkontroluje 1x ročně úřední veterinář na předem hlášené kontrole. To jak je o zvířata pečováno a kolik se jich u chovatele nachází během roku, již není nijak ošetřeno a hlídáno. Často je možné se setkat s chovateli, kteří ani nevědí, že zvíře jimi zakoupené podléhá potřebě registrace, systém je totiž nepropojený (je možné, aby se zvířaty bylo obchodováno bez dokladů k nim) a druhý faktor je nízká informovanost veřejnosti. Pokud je chovatelem zakoupeno či prodáno zvíře v rámci Evropské unie, není nikde doloženo, v jakém státě se nachází a kdo by jej měl kontrolovat.

Jako doporučení je tedy nabízeno nezaměnitelné označení zvířat, což již bývá standardem vyspělých států a následné vystavení dokumentu ve smyslu „velkého technického průkazu automobilu“. Zvíře by tak muselo vždy být odhlášeno na základě přihlášení jinde. Byl by tak ucelený přehled o trhu a lidech, kteří mají oprávnění takové zvíře kupovat-držet. Povědomí by tím bylo zvýšeno, a tak by byla i zvýšena informovanost o tom, jaké chování je považováno za protiprávní. Zároveň u zvířat, která je možno klasifikovat jako nebezpečná, by měla být zajištěna větší kontrola zařízení a vytvořeny podmínky pro jejich přepravu (zamezení procházky se lvem po náměstí v Praze). Bývá celkem běžnou praxí, že lidem takové zvíře uteče z výběhu či není zvládnuta manipulace s ním na volném prostoru a zvíře tak může sebe či někoho poranit. Zároveň by měla být v úmluvě CITES rozlišena zvířata z volné přírody a vlastního odchovu.

5 Závěr

Tržní prostředí bylo již mnoha ekonomy popsáno, ale je tak zajímavé a různorodé, že dalšími a dalšími jsou vytvářeny nové teorie a je stále zkoumáno. Na trhu s exotickými zvířaty tomu není jinak, působení na něm na straně nabídky není běžným způsobem podnikání, trh je extrémně proměnlivý a je velmi regulován. Pro každého podnikatele je působení na tomto trhu jistým závazkem, závazkem vůči zvířatům i společnosti, protože lidem budou zvířata jeho prostřednictvím prodávána.

Jak již bylo zmíněno, trh se zvířaty je regulován množstvím směrnic, nařízení, zákonů a regulací. Tato komodita je dohlížena vlastním zákonem v ČR a i každé zemi EU. Veterinární zákon je ale jen střípkem do skládky. Vstupem do EU byl otevřen volný trh a přenosem paragrafů do legislativy ČR bylo dáno najevo, jak se v něm chovat. Poslední a asi nejpodstatnější regulací trhu je úmluva CITES, kterou je přímo regulován obchod s exotickými zvířaty tím, že díky ní jsou každé zařazeno do jedné ze svých příloh dle míry ochrany. Ta je určována na základě počtu kusů druhu v přírodě, kterými však nejsou reflektovány počty v zajetí, ale obchod je regulován stejnou měrou ve volné přírodě i zajetí. Tímto je do jisté míry bráněno obchodu s kusy odchovanými v zajetí a často je tímto tudíž vedeno k nelegálním postupům s nimi. Tedy řešením by bylo oddělení obou skupin od sebe. Zájmem každého chovatele bývá své chovné kusy rozmnožit a mít úspěch v chovu, zvířata tedy nebývají vystavena žádným nebezpečím ze strany chovatele, pokud mu není zakázáno své odchovy legálně prodávat.

Praktická část byla věnována obchodu vlastnímu a všeobecnému mínění na tuto problematiku. Každým zájemcem o toto odvětví by měl být udělán podnikatelský plán dříve, nežli podnikání bude započato, to ale nebylo předmětem této práce, proto byl vytvořen stručný nástin těchto podmínek jakožto bariér vstupu do odvětví.

První částí bylo prozrazeno největší tajemství určené specifické komodity. Na čtyřech zemích bylo ukázáno, jak náročný, rizikový a profitabilní může být obchod s daným druhem v ní. Výsledky bylo ukázáno, že není možno určit konstanty pro obchod, ale v každé zemi s každým druhem musí být zacházeno individuálně. Jako definované faktory, na kterých toto bylo vyhodnoceno, byly zvoleny byrokratická náročnost, přepravní náklady, náročnost na stres a úmrtnost, obchodní přírážka. Podnikatelem chce být dosaženo ekonomického zisku, což není možné za každou cenu, k tomu musí být vždy přihlédnuto a prioritně preferováno pohodlí zvířat. Proto doporučením je specializování se

na obchody, kde je možno na trhu působit jako monopol. Díky velké obchodní příirážce může být podnikatelem dopřán zvířatům komfort. Toto je možno považovat za ideální variantu a není bohužel vždy možná, protože je častěji vyskytován oligopolní konkurenční vztah. I v něm je možné dosáhnout značného zisku, ale jsou jím též přinášena větší rizika a nižší obchodní příirážka. Pracovat efektivně a vybírat si dobře obchodního partnera je hlavní předpoklad zajištění hladkého průběhu celého obchodu ke spokojenosti všech stran – dodavatele, zákazníka a zvířat.

Průzkum veřejného mínění vyšel dle předpokladu autora, lidé mají nízké povědomí o problematice z čehož pramení obava z neznáma a při přihlédnutí na „mediální masáž špatných příkladů o týrání“ není divu, že lidé jsou skeptičtí a raději by exotická zvířata ponechala pouze v rukou zoologických zahrad a omezili komerční využívání.

Založení podniku na obchodování se zvířaty není pro každého, zvířata jsou živí tvorové a musí k nim být přistupováno s láskou a úctou. Pokud je jedno z toho nedostatečné, práce bude kontraproduktivní, obě strany by tím utrpěly a obchod by v důsledku nebyl ekonomicky úspěšný.

6 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

BRČÁK, Josef a Bohuslav SEKERKA. *Mikroekonomie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-280-6.

BURIANOVÁ, Jaroslava, Lucie SEVEROVÁ, Alexandr SOUKUP, Karel ŠRÉDL, Erika URBÁNKOVÁ, Roman SVOBODA a Daniela SPIESOVÁ. *Vybrané kapitoly z teorie firmy*. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2012, ISBN 978-80-213-2268-4

FORET, Miroslav a Jana STÁVKOVÁ. *Marketingový výzkum: jak poznávat své zákazníky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. Manažer. ISBN 80-247-0385-8.

FRANK, Robert H. *Ekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003, ISBN 80-247-0471-4.

GROSOVÁ, Stanislava. *Marketing: principy, postupy, metody*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 2002, 165 s. ISBN 80-708-0505-6.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. Praha: Victoria Publishing, 1994, 293 s. ISBN 80-858-6510-6.

KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-0966-X.

KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3527-6.

MACÁKOVÁ, Libuše. *Mikroekonomie: základní kurs*. 11. vyd. Slaný: Melandrium, 2010, 275 s. ISBN 978-80-86175-70-6.

HOBZA, Vladimír, Dora ASSENZA a Jaroslav ZLÁMAL. *Základy ekonomie*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1295.

MACH, Jaroslav. *Obecná ekonomie I*. Vyd. 1. Praha: Credit, 1997, ISBN 80-213-0351-4.
ROSOCHATECKÁ, Eva. *Ekonomika podniků*. Vyd. 7. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006, ISBN 80-213-1482-6.

SAMUELSON, Paul Anthony a William D NORDHAUS. *Ekonomie: 18. vydání*. Vyd. 1. Praha: NS Svoboda, 2007. ISBN 978-80-205-0590-3.

SIMON, Julian Lincoln. *Největší bohatství*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. ISBN 80-732-5082-9.

SOUKUPOVÁ, Jana, Bronislava HOŘEJŠÍ, Libuše MACÁKOVÁ a Jindřich SOUKUP. *Mikroekonomie*. Praha: Management Press, 1996. ISBN 80-85943-17-4

SVATOŠ, Miroslav. *Ekonomika agrárního sektoru: (vybraná témata)*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2009, 170 s. ISBN 978-802-1318-465.

Internetové zdroje:

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora [online]. [cit. 2016-01-10]. Dostupné z: <https://www.cites.org>

Doing business. [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/rankings>

Evropská komise přijala sdělení o principu předběžné opatrnosti a doplňuje Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti. EUROPA, Princip předběžné opatrnosti. [online]. [cit.

2016-02-12]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/ceskarepublika/information/glossary/term_226_cs.htm

FAJMON, Hynek, *Slovníček evropských levicových pojmů: 15. Princip předběžné opatrnosti*[online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:
<http://euportal.parlamentnilisty.cz/Articles/3072-slovnicek-evropskych-levicovych-pojmu-15-princip-predbezne-opatrnosti.aspx>

International Air Transport Association. [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z:
<http://www.iata.org/Pages/default.aspx>

IUCN - The World Conservation Union [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z:
<http://www.iucn.org/>

KOČÍ, Petr *Daně a právo* [online]. 4. 11: ASPI Publishing s.r.o., 2003 [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.e-advokacie.cz/cz/clanky/obchodni-pravo/co-je-to-obchodni-firma-.html>

Member countries of CITES. In: [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z:
<http://www.cites.org/eng/disc/parties/index.php>

PARKANOVÁ. Parlament České republiky: Poslanecká sněmovna 2010 – 2013. In: [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z:
<http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/019schuz/s019034.htm>

Preambule zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání - základní předpis v České republice. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>

Testování nezávislosti (Pearsonův chí-kvadrát test) [online]. [cit. 2016-03-20]. Dostupné z:
<http://portal.matematickabiologie.cz/index.php?pg=aplikovana-analyza-klinickyh-a->

biologických-dat--biostatistika-pro-matematickou-biologii--testovani-hypotez-o-kvalitativnich-promennych--analyza-kontingencnich-tabulek--testovani-nezavislosti-pearsonuv-chi-kvadrat-test

The Global 2000 Report to the President [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED188935.pdf>

Transparency international. [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/>

SAVAGE, Anne. Novel survey method finds dramatic decline of wild cotton-top tamarin population. [online] [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.nature.com/ncomms/journal/v1/n3/abs/ncomms1030.html>

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí s českým překladem Úmluvy. In: *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992. [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: http://www.cizp.cz/files/=2867/sd_FMZV_572_1922.pdf

Světový fond na ochranu přírody [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://wwf.org/>

Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES). [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/umluva_o_mezinarodnim_obchodu

Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny: 114/1992 Sb. In: ČESKÁ NÁRODNÍ RADA. [online]. [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?CP=1992s114&DR=SB>

ZOO PRAHA. CITES. [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.zoopraha.cz/zvirata-a-expozice/pomahame-jim-prezit/zakladni-informace/5782-cites>

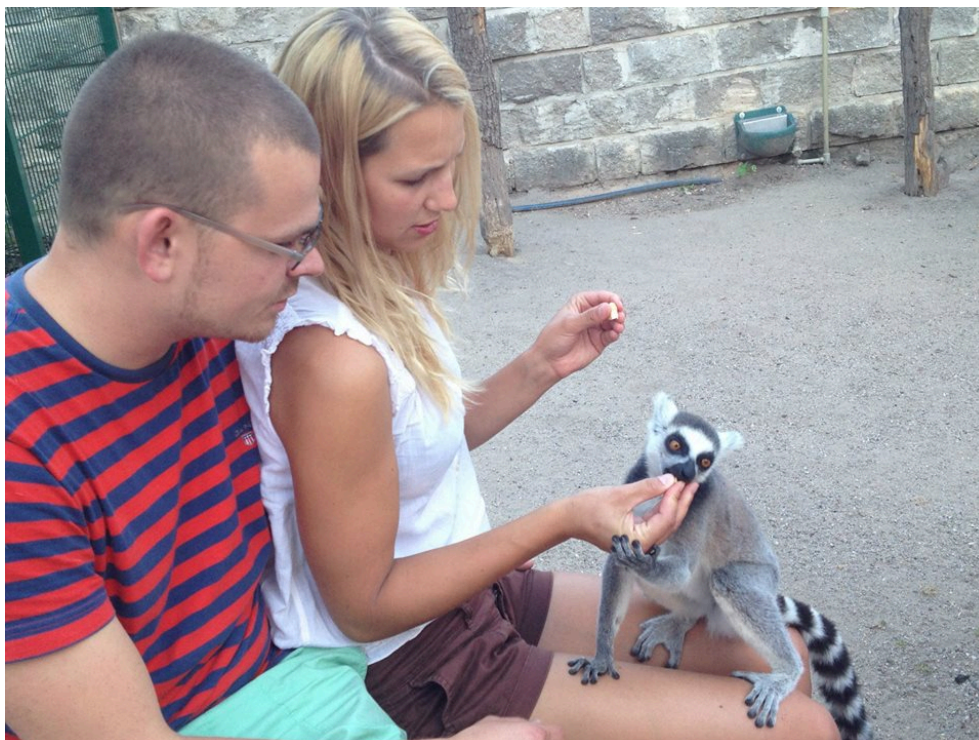
Žádost o schválení shromažďovacího střediska a obchodníka se zvířaty. [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/241408/formular_044.pdf

7 Přílohy

Obrázek č. 3: Krotké mládě pumy do Německa

Obrázek č. 4: Obchod s lemury katta do Ruska

Průzkum veřejného mínění - exotická zvířata

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

1. Vaše pohlaví a věk?

- Muž mladší 30 let
- Muž mezi 30-60 let
- Muž starší 60 let
- Žena mladší 30 let
- Žena mezi 30- 60 let
- Žena starší 60 let

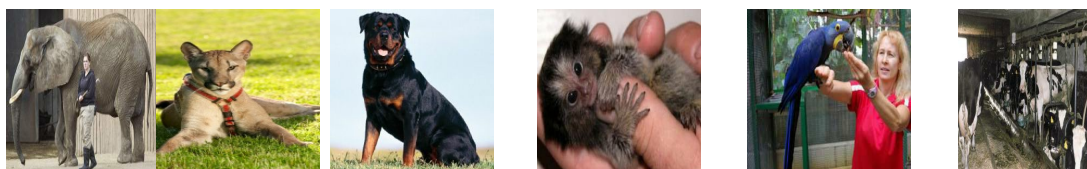
2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Bez vzdělání nebo neúplné základní vzdělání
- Základní
- Střední bez maturity
- Střední s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské - bakalářský titul
- Vysokoškolské - magisterský titul
- Vysokoškolský - doktorský titul nebo vyšší
- Jiné:

3. Znáte někoho ve vašem okolí, kdo by vlastnil exotické zvíře?

- Ano
- Ne

4. Jaké zvíře si myslíte, že nepatří do privátních rukou (osobního vlastnictví chovatele)? Více možných odpovědí.

- Sloni a podobně velká zvířata
 Nedomestikované kočkovité šelmy
 Domestikovaná zvířata mimo hospodářských
 Primáti a podobná vysoce inteligentní zvířata
 Chránění papoušci (ne andulka, kanárek, apod.)
 Hospodářská zvířata

5. Ohodnoťte dle subjektivního pocitu následující tvrzeními.

	Ano	Ne
Vím, kde bych si mohl exotické zvíře opatřit.	☐	☐
Mám rád zoologické zahrady.	☐	☐
Myslím si, že by lidé měli mít zkoušky (něco jako řidičské oprávnění) na držení živých zvířat.	☐	☐
Myslím, že zvířata mají dostatečnou ochranu státu. (zákony jsou nastaveny správně)	☐	☐
Mám povědomí co znamená úmluva CITES. (povědomí = vím, že se to týká ohrožených druhů zvířat)	☐	☐
Mám rád cirkusy.	☐	☐
Veterinární kontrola 1x ročně v místě chovu zvířat je dostatečná.	☐	☐
Souhlasím s komerčním využíváním ohrožených zvířat. (Chov pro zisk, obchodování s nimi, show, apod.)	☐	☐

6. Co si myslíte o chovu nebezpečných zvířat?

- Nevadí mi to.
 Myslím, že chovat takové zvíře mělo spadat do rozhodovacích kompetencí každého města.
 Lidé by měli mít povolení na chov obdobně jako když drží zbraň (zbrojní průkaz).
 Zakázal bych úplně chov takových zvířat zájmovým chovatelům.
 Jsem pro zákaz chovu bojových plemen psů.
 Myslím, že aktuální zákony této problematiky jsou nedostačující.